

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

19 Μαρτίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1739

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 101/01-03-2024

Τροποποίηση Κανονισμού του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α., σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α., το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου με τίτλο «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» (Folklore, Folkloristics and Cultural Management).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141), και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88.

2. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».

3. Τις διατάξεις του ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83).

4. Το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124).

5. Τις διατάξεις του ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189) και ιδίως τα άρθρα 14 και 15.

6. Την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466).

7. Την υπ' αρ. 1432/20-01-2023 (Β' 392) απόφαση της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. με την οποία εγκρίθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α.

8. Την υπ' αρ. 1344/24-08-2022 (Β' 4726) απόφαση της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. με την οποία ιδρύθηκε το Δ.Π.Μ.Σ. με τίτλο «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» (Folklore, Folkloristics and Cultural Management) του Τμήματος Φιλολογίας σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α., το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

9. Την υπ' αρ. 1345/24-08-2022 (Β' 4833) απόφαση Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του Δ.Π.Μ.Σ. με τίτλο «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» (Folklore, Folkloristics and Cultural Management) του Τμήματος Φιλολογίας σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α., το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

10. Το απόσπασμα πρακτικού της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. με τίτλο «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» (4η συνεδρίαση 25-01-2024).

11. Το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. (6η συνεδρίαση, 31-01-2024).

12. Το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

Την τροποποίηση του Κανονισμού του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α., σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α., το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαί-

δευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου με τίτλο «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» (Folklore, Folkloristics and Cultural Management), από το ακαδημαϊκό έτος 2024 - 2025, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α., ως ακολούθως:

Άρθρο 1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Σκοπός του Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και η προαγωγή της γνώσης και της έρευνας στα κυρίαρχα θεωρητικά ρεύματα της Λαογραφίας, ελληνικής και ξένης και στις βασικές κατηγορίες της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής διαχείρισης. Έμφαση θα δοθεί στις εφαρμογές του λαϊκού πολιτισμού: στη δημιουργική «χρήση» των θεμάτων του λαϊκού πολιτισμού στη σχολική μονάδα και στην ανάπτυξη ικανοτήτων προβολής του ζητημάτων του λαϊκού πολιτισμού στη δημόσια σφαίρα, σε εκδηλώσεις στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, ώστε να υπάρχει καλύτερη και στοχευμένη επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.

1.2 Το Δ.Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στη «Λαογραφία και την πολιτιστική διαχείριση» μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών.

1.3 Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στον τίτλο θα αναφέρονται όλα τα συνεργαζόμενα Τμήματα και Ιδρύματα.

1.4. Με τη φοίτηση στο Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:

α. Να προβάλλουν και αξιοποιούν την επιστήμη της Λαογραφίας στις θεωρητικές της διαστάσεις και στις πρακτικές της εφαρμογές.

β. Να μάθουν και να χρησιμοποιούν τις σύγχρονες μεθόδους της Λαογραφίας ώστε να συμβάλουν με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους σε τομείς όπως είναι οι δήμοι, οι δημοτικές επιχειρήσεις, οι πολιτιστικοί οργανισμοί και άλλοι φορείς, οι οποίοι αξιοποιούν το πολιτιστικό απόθεμα της κάθε περιοχής.

γ. Να μάθουν και να χρησιμοποιούν τις σύγχρονες μεθόδους της Λαογραφίας ώστε να συμβάλουν με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους στον εκσυγχρονισμό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

δ. Να εκπαιδευτούν στη χρήση νέων τεχνολογιών στην έρευνα της Λαογραφίας, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη των σπουδών και στην προβολή τους στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα.

ε. Να γίνουν εξειδικευμένοι επιστήμονες, οι οποίοι/-ες θα στελεχώσουν τους ερευνητικούς οργανισμούς, τη δημόσια διοίκηση, τους πολιτιστικούς φορείς και τα πανεπιστήμια και θα ενισχύσουν τη διεθνή παρουσία του Πανεπιστημίου με την προώθηση της έρευνας και τη δημοσιοποίησή της μέσω της συμμετοχής σε διεθνή συνέδρια και μέσω δημοσιεύσεων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και εκδοτικούς οίκους.

Άρθρο 2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ Δ.Π.Μ.Σ.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 είναι τα εξής:

2.1 Αρμόδια Όργανα για την ίδρυση ή τροποποίηση, οργάνωση και λειτουργία του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι η Σύγκλητος του Ε.Κ.Π.Α και η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.). Η Σύγκλητος του Ιδρύματος είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του Δ.Π.Μ.Σ., και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με το Δ.Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα. Η Σύγκλητος του Ε.Κ.Π.Α. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Εγκρίνει την ίδρυση του Δ.Π.Μ.Σ. ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ., β) εγκρίνει την παράταση της χρονικής διάρκειας της λειτουργίας των Δ.Π.Μ.Σ., γ) συγκροτεί την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικών ή διδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ., δ) αποφασίζει την κατάργηση των Δ.Π.Μ.Σ. που προσφέρονται από το Ε.Κ.Π.Α.

2.2. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.): Η Ε.Π.Σ. συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α., κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων, και αποτελείται από μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.). Ο αριθμός των μελών και η σύνθεσή της καθορίζονται με το Πρωτόκολλο συνεργασίας του Δ.Π.Μ.Σ. ως εξής:

-3 μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α,

-2 μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας του Δ.Π.Θ.

-1 μέλος του ΠΤΔΕ του Ε.Κ.Π.Α.

-1 μέλος του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου του Αιγαίου
Αρμοδιότητες της Ε.Π.Σ. είναι να:

α) Εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα τροποποίησης του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειάς του,

β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια του Δ.Π.Μ.Σ.,

γ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και να εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Δ.Π.Μ.Σ.,

δ) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Δ.Π.Μ.Σ και δύναται να αιτείται στις Συνελεύσεις των συνεργαζόμενων Τμημάτων την ανάθεση επικουρικού διδακτικού έργου στο Δ.Π.Μ.Σ. σε υποψήφιους διδάκτορες των Τμημάτων τους, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Δ.Π.Μ.Σ.

ε) αποφασίζει για την κατανομή και ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και για θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών,

στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και να ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και να απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

η) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του και εισηγείται την

έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

θ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών και τον απολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ.,

ι) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,

ια) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

2.3 Ο Διευθυντής του Δ.Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Φιλολογίας και είναι κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο Διευθυντής του Δ.Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προεδρεύει της Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών,

γ) εισηγείται προς την Ε.Π.Σ. και τα λοιπά όργανα του Δ.Π.Μ.Σ. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 234 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Δ.Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ.

ζ) Κατά τη λήξη της θητείας της Ε.Π.Σ., με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Δ.Π.Μ.Σ. Ο απολογισμός κατατίθεται στο επισπεύδον Τμήμα, στο οποίο ανήκει το Δ.Π.Μ.Σ.

η) Ο/Η Διευθυντής/ρια του Δ.Π.Μ.Σ., ως Επιστημονικά Υπεύθυνος/η του αντίστοιχου έργου, εκδίδει και υπογράφει τις εντολές πληρωμής των σχετικών δαπανών και συνυπογράφει τις συμβάσεις ανάθεσης έργου, σύμφωνα με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Επιπλέον, ο/η Επιστημονικά Υπεύθυνος/η ευθύνεται για την ορθή υλοποίηση και πιστοποίηση του φυσικού αντικείμενου του Δ.Π.Μ.Σ. και τη σκοπιμότητα των δαπανών που συνδέονται με την εκτέλεσή του και παρακολουθεί το οικονομικό αντικείμενό του.

θ) Ο/Η Διευθυντής/ρια του Δ.Π.Μ.Σ. θα πρέπει να είναι διαθέσιμος/η για ενημέρωση, αν ζητηθεί, των αρμοδίων οργάνων για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του. Ο/Η Διευθυντής/ρια του Δ.Π.Μ.Σ. εισηγείται στα αρμόδια όργανα τα θέματα της

αρμοδιότητάς του και μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεών του.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Ε.Π.Σ. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.4 Γραμματειακή υποστήριξη Δ.Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ.

β) Ο/Η Γραμματέας του Τμήματος ορίζει υπάλληλο ως αρμόδιο/α για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

γ) Το Δ.Π.Μ.Σ., επειδή έχει ιδίους πόρους, μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας του Τμήματος Φιλολογίας.

Η Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. έχει ως καθήκον τη γραμματειακή υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ. και ειδικότερα: να τηρεί το Μητρώο και το Αρχείο των μεταπτυχιακών φοιτητών/-ριών καθώς και τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Ε.Π.Σ., να επιμελείται την προετοιμασία της διαδικασίας εξέτασης των υποψηφίων και εισδοχής των νέων φοιτητών/-ριών στο Δ.Π.Μ.Σ., να προωθεί έγγραφα στην κεντρική Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας για την εγγραφή και ορκωμοσία των φοιτητών/-ριών, να προετοιμάζει και να τηρεί φακέλους βαθμολογίας και αξιολογήσεων διδασκόντων/διδασκουσών, να τηρεί τα οικονομικά στοιχεία του Προγράμματος, να διεκπεραιώνει την αλληλογραφία και τις συνδεόμενες με τις μεταπτυχιακές σπουδές μετακινήσεις και ανταλλαγές φοιτητών/-ριών του Δ.Π.Μ.Σ. με συμβεβλημένα Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, να εκδίδει τα σχετικά πιστοποιητικά κ.λπ.

Άρθρο 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Σχολών/Τμημάτων Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Γίνονται δεκτοί υπότροφοι δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον πληρούν τα κριτήρια εισδοχής στο Δ.Π.Μ.Σ.

3.2 Το Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» θα δέχεται σαράντα (40) φοιτητές/φοιτήτριες ανά ακαδημαϊκό έτος και θα απασχολεί περίπου δέκα (10) διδάσκοντες συνολικά από το Τμήμα Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α., το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α., το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου. Αυτό αντιστοιχεί σε 0.25 διδάσκοντες ανά φοιτητή. Σημειώνεται ότι ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών στα Π.Μ.Σ. του Τμήματος Φιλολογίας είναι περίπου εβδομήντα (70) ανά έτος, ενώ ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών ανά έτος ανέρχεται περίπου στους τετρακόσιους (400) και των διδασκόντων

του Τμήματος Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α. σε εξήντα επτά (67). (Τα ανωτέρω στοιχεία δίνονται κατά προσέγγιση).

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Δ.Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

Άρθρο 4 ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών Ε.Κ.Π.Α. και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

4.2 Τρόπος εισαγωγής. Κάθε Μάιο, με απόφαση της Ε.Π.Σ., δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. και του Ιδρύματος, καθώς και στους ιστοτόπους των συνεργαζόμενων τμημάτων, προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών στο Δ.Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Ε.Π.Σ.

4.3 Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ορίζει ανά διετία τριμελή εξεταστική επιτροπή επιλογής εισακτέων, η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη Δ.Ε.Π. που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Αίτηση Συμμετοχής
2. Βιογραφικό σημείωμα
3. Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
4. Επιστημονικές δημοσιεύσεις, αν υπάρχουν
5. Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, αν υπάρχουν

6. Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας

7. Πιστοποιητικά γλωσσομάθειας. Το απαιτούμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική ή ισπανική γλώσσα, είναι το επίπεδο B2. Σε περίπτωση υποψηφίων που δεν διαθέτουν πιστοποίηση, θα υπάρχει δυνατότητα εξέτασης της γλωσσομάθειας των υποψηφίων από την επιτροπή αξιολόγησης.

8. Οι φοιτητές από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό αναγνώρισης από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: Η επιλογή των εισακτέων πραγματοποιείται με μοριοδότηση και οι επιτυχόντες κατατάσσονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- α. Βαθμός Πτυχίου: 9,5 και πάνω - 15 μονάδες
- 9,0-9,49 - 14 μονάδες
- 8,5-8,99 - 13 μονάδες
- 8,0-8,49 - 12 μονάδες
- 7,5-7,99 - 11 μονάδες
- 7,0-7,49 - 10 μονάδες
- 6,5-6,99 - 9 μονάδες

β. βαθμός συναφών με την ειδίκευση προπτυχιακών μαθημάτων - διπλωματική ή πτυχιακή εργασία: έως 10 μονάδες

γ. Επιπλέον ξένη γλώσσα (τουλάχιστον B2): 10 μονάδες

δ. Δεύτερο πτυχίο Α' ή Β' κύκλου σπουδών: 15 μονάδες

ε. Επιστημονικές δημοσιεύσεις σε συναφές αντικείμενο σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά/βιβλία: 10 μονάδες
στ. Προφορική Συνέντευξη: 40 μονάδες.

ΜΕΓΙΣΤΟ ΔΥΝΑΤΟ ΣΥΝΟΛΟ: 100 μονάδες

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια, η επιτροπή επιλογής εισακτέων καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών και τον καταθέτει προς έγκριση στην Ε.Π.Σ., η οποία εγκρίνει τον πίνακα συνολικής αξιολόγησης των υποψηφίων. Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την απόφαση της Ε.Π.Σ. Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων (σύνολο, κατ' ανώτατο όριο, 44). Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών, θα κληθούν, αν υπάρχουν, οι επιλαχόντες, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα, να εγγραφούν στο Πρόγραμμα.

4.5 Για τους/ις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία: Η Ε.Π.Σ. ελέγχει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307, του ν. 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

4.6 Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η επιτροπή επιλογής εισακτέων καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών και τον καταθέτει προς έγκριση στην Ε.Π.Σ.

4.7 Οι επιτυχόντες/ούσες θα πρέπει να πραγματοποιήσουν την εγγραφή τους εντός 15 ημερών από την επικύρωση των αποτελεσμάτων από την Ε.Π.Σ. Ταυτόχρονα πρέπει να καταβάλουν την πρώτη δόση των διδάκτρων και να αποστείλουν τη σχετική απόδειξη καταβολής στην Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. Η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται επί μία εβδομάδα για όσους προσβλέπουν σε απαλλαγή από τα δίδακτρα. Σε περίπτωση μη καταβολής της πρώτης δόσης ή μη εγγραφής ενός ή περισσότερων επιτυχόντων, καλούνται να εγγραφούν στο Δ.Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ούσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Δ.Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από την Ε.Π.Σ.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) Οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας της κανονικής φοίτησης. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

5.3 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από την Ε.Π.Σ. Η παράταση δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

5.4 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς την Ε.Π.Σ., δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδει-

κνούνται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.5 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από την Ε.Π.Σ.

5.6 Σε περίπτωση που φοιτητής/-ήτρια με δική του/της υπαιτιότητα δεν ολοκληρώσει τις σπουδές του/της εντός του προβλεπόμενου διαστήματος δεν έχει δικαίωμα επιστροφής των καταβληθέντων διδάκτρων.

Άρθρο 6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το Δ.Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

6.2 Για την απόκτηση διπλώματος του Δ.Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS).

6.3 Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση και διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα. Κατά περίπτωση, και για να εξυπηρετηθούν οι διεθνείς συνεργασίες του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, μπορούν να πραγματοποιηθούν διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές και στην αγγλική γλώσσα, ύστερα από έγκριση της Ε.Π.Σ.

6.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των εργαστηριακών ασκήσεων είναι υποχρεωτική.

6.5 Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο τέταρτο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS.

6.6 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται 100% εξ αποστάσεως, με σύγχρονη ή/και ασύγχρονη (σε ποσοστό έως 25%) διδασκαλία. (Βλ. άρθρο 7 κατωτέρω).

6.7 Για κάθε μάθημα ορίζεται ως συντονιστής ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος Φιλολογίας Ε.Κ.Π.Α. ή μέλος ΔΕΠ των συνεργαζόμενων τμημάτων.

6.8 Οι φοιτητές/-ήτριες του Δ.Π.Μ.Σ. επιλέγουν σε καθένα από τα πρώτα τρία εξάμηνα (Α', Β' και Γ') τέσσερα

(4) από τα εκάστοτε προσφερόμενα μαθήματα, έτσι ώστε σε κάθε εξάμηνο να συγκεντρώνουν 30 ECTS. Επιλέγουν 12 μαθήματα με 7.5 πιστωτικές μονάδες το καθένα, με συνολικό αριθμό ECTS ενενήντα (90). Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 30 ECTS.

Τα προσφερόμενα μαθήματα προέρχονται από τον ακόλουθο κατάλογο (η κατανομή τους στα εξάμηνα είναι απολύτως ενδεικτική) και δεν θα προσφέρονται όλα απαραίτητως σε κάθε ακαδημαϊκό έτος και σε κάθε εξάμηνο.

Α. Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α' Εξάμηνο		
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα	Διδ. ώρες/ εβδομάδα	ECTS
Η επιστήμη της Λαογραφίας: Ιστορία και Θεωρία	2	7.5
Δημόσια λαογραφία, πολιτιστική διαχείριση και πολιτιστική πολιτική: Ζητήματα οργάνωσης, διοίκησης και διαχείρισης πολιτιστικών φορέων	2	7.5
Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά	2	7.5
Μεθοδολογία εθνογραφικής και αρχαιολογικής έρευνας	2	7.5
Οικολογική Λαογραφία και Πολιτισμική Οικολογία	2	7.5
Λαϊκός Πολιτισμός και Τουρισμός	2	7.5
Σύνολο		30
Β' Εξάμηνο		
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα	Διδ. ώρες/ εβδομάδα	ECTS
Κοινότητες και ταυτότητες στον αγροτικό και στον αστικό χώρο	2	7.5
Λαϊκή τέχνη και λαογραφικά μουσεία. Οργάνωση και επιμέλεια εκθέσεων - Πρακτική άσκηση	2	7.5
Θρησκευτική Λαογραφία. Έθιμα και δρώμενα στον κύκλο του χρόνου και της ζωής στον αγροτικό και στον αστικό χώρο	2	7.5
Ανάλυση αφηγηματικού λόγου: Λαογραφική έρευνα και εφαρμογές	2	7.5
Οπτική εθνογραφία και λαϊκός πολιτισμός	2	7.5
Θεάματα και μουσικοχορευτικά δρώμενα: Μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας	2	7.5
Σύνολο		30

Γ' Εξάμηνο		
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα	Διδ. ώρες/ εβδομάδα	ECTS
Λαϊκός πολιτισμός και εκπαίδευση	2	7.5
Υλικός πολιτισμός και Λαογραφία: Ταυτότητες, κατανάλωση, αειφορία	2	7.5
Ψηφιακή Λαογραφία	2	7.5
Αστική Λαογραφία	2	7.5
Λαϊκός πολιτισμός και διατροφή: Καθημερινότητα, τελετουργικές και εθιμικές χρήσεις	2	7.5
Σύνολο		30
Δ' Εξάμηνο		ECTS
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας		30
Σύνολο		30

Το Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και πολιτιστική διαχείριση» ενέχει εξ' ορισμού την έννοια της εφαρμογής της θεωρητικής γνώσης στις πολιτισμικές ομάδες και στους πολιτιστικούς φορείς. Συνεπώς, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν την ευκαιρία και την υποχρέωση να ασκηθούν σε θέματα λαογραφικής έρευνας και πολιτιστικής διαχείρισης σε μουσεία και εργαστήρια, συμπεριλαμβανομένων του Λαογραφικού Μουσείου και Αρχείου του Τμήματος Φιλολογίας και των Εργαστηρίων των συνεργαζομένων πανεπιστημιακών τμημάτων, Π.Τ.Δ.Ε. του Ε.Κ.Π.Α., Τ.Ι.Ε. του Δ.Π.Θ., Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου, σε αρχεία, σε πολιτιστικούς οργανισμούς και φορείς, ή/και στη Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, όπου μπορούν στην πράξη να κατανοήσουν και να εφαρμόσουν την έννοια και τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα περισσότερα μαθήματα περιλαμβάνουν τη γνώριμια και τη δυνατότητα πρακτικής συνεργασίας με τους ανωτέρω φορείς. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του μαθήματος «Μεθοδολογία εθνογραφικής και αρχαιολογικής έρευνας» του Α' εξαμήνου, θα υπάρχουν «υποχρεωτικά σεμινάρια/ασκήσεις επιτόπιας έρευνας στον αγροτικό και τον αστικό χώρο, καθώς και άσκηση στο Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο του Ε.Κ.Π.Α.». Ομοίως, το μάθημα «Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά» περιλαμβάνει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών όσον αφορά στην συγκρότηση των δελτίων καταχώρισης των στοιχείων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στο Εθνικό Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας, το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Στο μάθημα «Λαϊκή τέχνη και λαογραφικά μουσεία. Οργάνωση και επιμέλεια εκθέσεων - πρακτική άσκηση», του Β' εξαμήνου, η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με ζητήματα διαχείρισης των λαογραφικών μουσείων θα γίνει «με την άσκησή τους τόσο στην πρακτική εφαρμογή της θεωρητικής κατάρτισης με την ανάληψη ρόλων σε μικρό εκθεσιακό project, όσο και

στην κριτική ανάλυση εκθέσεων λαογραφικών μουσείων που θα επισκέπτονται στη διάρκεια του εξαμήνου» (βλ. αναλυτική περιγραφή μαθημάτων).

Β. Περιγραφή μαθημάτων

Η ύλη των μαθημάτων μπορεί να τροποποιείται ύστερα από εισήγηση των συντονιστών και έγκριση της Ε.Π.Σ. Προβλέπονται τακτικές συναντήσεις των συμμετεχόντων στη διδασκαλία μαθημάτων συγγενικού γνωστικού αντικείμενου, με στόχο την εναρμόνιση του περιεχομένου κάθε μαθήματος.

Ακολουθεί το περιεχόμενο και η περιγραφή των μαθημάτων του Δ.Π.Μ.Σ.

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Η επιστήμη της Λαογραφίας: Ιστορία και Θεωρία

Στο μάθημα αυτό γίνεται μια γενικότερη εισαγωγή τόσο στη θεωρία και τη μεθοδολογία της επιστήμης της Λαογραφίας σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο όσο και στις επιμέρους θεματικές της.

- Σύντομη εισαγωγή στον ορισμό και περιεχόμενο της Λαογραφίας. Ονοματοθεσία της επιστήμης

- Ιστορικές περίοδοι της Λαογραφίας. Σύντομη αναδρομή στην ιστορία της Λαογραφικής Επιστήμης. Η προεπιστημονική περίοδος, η πρωτο-επιστημονική περίοδος και η μορφή του Νικολάου Πολίτη, οι πρώτες πανεπιστημιακές έδρες λαογραφίας στην Ελλάδα και η επιστημονική θεμελίωση των λαογραφικών σπουδών, το έργο και οι συμβολές σημαντικών λαογράφων (Στίλπων Κυριακίδης, Γεώργιος Μέγας, Γεώργιος Σπυριδάκης, Δημήτριος Λουκάτος, Άλκη Κυριακίδου-Νέστορος, Μιχαήλ Μερακλής). Σύγχρονη γενιά λαογράφων 1990 κ. εξ.

- Ειδিকেύσεις της Λαογραφίας. Θεωρητική - Γλωσσική - Φιλολογική - Κοινωνική - Μουσική - Ανθρωπολογική - Μουσειολογική - Νεωτερική - Αστική Λαογραφία.

- Μεθοδολογία της Λαογραφίας. Επιτόπια έρευνα - εθνογραφία και μελέτη λαογραφικών θεμάτων.

- Σύγχρονες θεωρητικές κατευθύνσεις της λαογραφικής επιστήμης.

- Η Λαογραφία και οι συγγενείς επιστήμες (ιστορία, φιλολογία, κοινωνική και πολιτισμική ανθρωπολογία, εθνολογία, κοινωνιολογία, μικρο-κοινωνιολογία, προφορική ιστορία, ψυχολογία). Συγκλίσεις και διαφοροποιήσεις.

- Η επιστήμη της Λαογραφίας στην Ελλάδα, την Ευρώπη (Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Φινλανδία, Ισπανία, Ρωσία), τις Η.Π.Α. και αλλού (Ινδία, Κίνα κ.ά.)

- Λαογραφικά ιδρύματα και μουσεία (Ελληνική Λαογραφική Εταιρεία, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Λαογραφικά Μουσεία και Αρχεία ανά την Ελλάδα).

- Βιβλιογραφικά θέματα της Ελληνικής Λαογραφίας

- Θέματα Λαογραφίας στη σύγχρονη πόλη και στον περι-αστικό, τον αγροτικό χώρο και τον χώρο του διαδικτύου.

2. Δημόσια λαογραφία, πολιτιστική διαχείριση και πολιτιστική πολιτική: Ζητήματα οργάνωσης, διοίκησης και διαχείρισης πολιτιστικών φορέων

Στόχος αυτού του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές, ως μελλοντικούς εργαζόμενους στους τομείς της δημόσιας λαογραφίας, σε καίρια θέματα που σχετί-

ζονται με την πολιτιστική διαχείριση και την πολιτιστική πολιτική στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στον κόσμο σήμερα. Οι φοιτητές καλούνται να γνωρίσουν θεωρητικά και πρακτικά, μέσα από παραδείγματα και ασκήσεις, και να προσεγγίσουν ερευνητικά και κριτικά τη δημόσια λαογραφία, την πολιτιστική διαχείριση και την πολιτιστική πολιτική, αφού αποτελούν καίριους άξονες της επιστημονικής και επαγγελματικής τους απασχόλησης. Συγκεκριμένα, το μάθημα διερευνά τις εξής θεματικές:

- Δημόσια Λαογραφία - Λαογραφία στον δημόσιο χώρο (public folklore): Εννοιολόγηση και ιστορία του πεδίου διεθνώς και στην Ελλάδα. Οι πολυσχιδείς ρόλοι των λαογράφων ως «δημόσιων λαογράφων», ως επιστημόνων, κρατικών ή ιδιωτικών υπαλλήλων και «ειδικών» του λαϊκού πολιτισμού. Το έργο των δημόσιων λαογράφων όσον αφορά στην αναπαράσταση, στην παρουσίαση σε νέα συμφραζόμενα και στη διάχυση του λαϊκού πολιτισμού, με εφαρμογή των προσεγγίσεων της λαογραφίας σε μη-ακαδημαϊκά ακροατήρια και με χρήση της για τη βελτίωση των αντικειμενικών συνθηκών μιας κοινότητας. Μέθοδοι έρευνας, στρατηγικές και κώδικας δεοντολογίας που αφορά στη συνεργασία μεταξύ των λαογράφων και των φορέων των πολιτισμικών στοιχείων σε θέματα αντιπροσώπευσης, ερμηνείας, τεκμηρίωσης και διάχυσης των στοιχείων αυτών στην κοινότητα.

- Πολιτιστικοί φορείς στην Ελλάδα και διεθνώς: Δημόσιοι/κρατικοί (Διευθύνσεις Υπουργείων, πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, εθνικά μουσεία, βιβλιοθήκες κ.ά.), ιδιωτικοί (πολιτιστικά ιδρύματα, μουσεία, πολιτιστικοί κ.ά. σύλλογοι), τοπικής, περιφερειακής, κρατικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς εμβέλειας. Αλληλεπιδράσεις, ανταλλαγές και συνέργειες μεταξύ τους στο πλαίσιο των τάσεων της διεθνοποίησης και της παγκοσμιοποίησης στους χώρους της οικονομίας και του πολιτισμού.

- Πολιτιστική διαχείριση (cultural management), ένα διεπιστημονικό πολυσχιδές πεδίο επαγγελματικής απασχόλησης, ένας αναπτυσσόμενος διεπιστημονικός και επαγγελματικός κλάδος: Εννοιολόγηση, βασικές έννοιες και αρχές που την καθορίζουν. Πολιτισμός. Βασικές αρχές οργάνωσης, διοίκησης και διαχείρισης πολιτιστικών φορέων, στους οποίους θα απασχοληθούν οι απόφοιτοι του Δ.Π.Μ.Σ. Θεσμικό και νομικό πλαίσιο της διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής πολιτικής στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στον κόσμο.

- Φορείς διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της συνακόλουθης πολιτιστικής πολιτικής: Διεθνείς οργανισμοί (UNESCO), τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και οι ευρωπαϊκές συμβάσεις. Σε εθνικό επίπεδο, το Υπουργείο Πολιτισμού με τις επιμέρους Διευθύνσεις του εποπτεύει και διαχειρίζεται όλα τα θέματα που αφορούν στον ελληνικό πολιτισμό. Σε τοπικό επίπεδο, σημαντικό ρόλο παίζουν οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης (περιφέρειες, δήμοι).

- Πολιτιστική διαχείριση, πολιτιστική πολιτική και επικοινωνία στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, με έμφαση στην ψηφιακή επικοινωνία και στη διαφήμιση.

- Πολιτισμός και οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών και της ευρύτερης ελληνικής κοινωνίας. Πολιτιστική διαχείριση και οικονομική πολιτική. Πολιτι-

στική βιομηχανία. Πολιτιστικός τουρισμός. Πολιτιστικό marketing, στρατηγικές προώθησης πολιτιστικών αγαθών. Καλλιέργεια γνώσεων και ανάπτυξη δεξιοτήτων των φοιτητών για την εξεύρεση πόρων (χρηματοδοτήσεις, συμμετοχή σε προγράμματα, χορηγίες κ.λπ.) για την υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων.

- Το μάθημα περιλαμβάνει και επισκέψεις των φοιτητών σε πολιτιστικούς φορείς (Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς κ.ά.), για τη γνωριμία και με τη δυνατότητα άσκησης σε αυτούς.

3. Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά

Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά (intangible cultural heritage/ICH) καθιερώθηκε παγκόσμια ως έννοια-κλειδί της Σύμβασης της UNESCO για τη διαφύλαξη της (2003). Η Σύμβαση έχει κυρωθεί από 181 κράτη, μεταξύ των οποίων και από την Ελλάδα (2006) και έχει ευρεία απήχηση στους εθνικούς και στους διεθνείς σχεδιασμούς της πολιτιστικής πολιτικής. Μέσω της εφαρμογής της Σύμβασης, ομάδες και κοινότητες αναζητούν την προβολή και τη δημόσια αναγνώριση ζωντανών και σημαντικών στοιχείων του πολιτισμού τους και προσπαθούν να τα διαφυλάξουν, να τα μεταβιβάσουν στις νεότερες γενιές και να τα διαχειριστούν με στόχο την αειφορία τους. Η ίδια η έννοια της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς ως όρος αλλά και οι τρόποι της εφαρμογής της ως θεωρίας και πρακτικής αντιμετωπίζονται κριτικά από την επιστήμη της λαογραφίας, γεγονός το οποίο διερευνάται στο παρόν μάθημα. Η ενασχόληση των λαογράφων με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά έχει ξεκινήσει δυναμικά στη χώρα μας κατά την τελευταία δεκαετία περίπου, στη βάση της προϋπάρχουσας παράδοσης της λαογραφίας στην Ελλάδα, ενώ αυξάνει και ενδυναμώνεται ως κύριος χώρος ερευνητικής και επαγγελματικής ενασχόλησης των λαογράφων. Στο παρόν μάθημα διερευνώνται οι ακόλουθες θεματικές:

- Άυλη πολιτιστική κληρονομιά: Εννοιολογήσεις και πεδία που περιλαμβάνει. Το ιστορικό της δημιουργίας της Σύμβασης για τη διαφύλαξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO και οι λοιπές συναφείς συμβάσεις. Η διοικητική δομή της Σύμβασης και η διασύνδεσή της με τις εθνικές δομές για την εφαρμογή της στην Ελλάδα.

- Πολιτιστική ή πολιτισμική κληρονομιά; Η έννοια της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και η σχέση της με την υλική κληρονομιά. Κριτικές προσεγγίσεις στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά (critical heritage studies) και η σχέση της με τη δημόσια λαογραφία. Κριτικός διάλογος της λαογραφίας, της εθνολογίας, της ανθρωπολογίας και άλλων όμορων επιστημών για την έννοια, τη θεωρία και τις πρακτικές εφαρμογές της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Μέσω της προσπάθειας των φορέων να διαφυλάξουν τα στοιχεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς τους ζωντανά για τις επόμενες γενιές, αναδιαμορφώνονται η σχέση τους με τις ίδιες τις πρακτικές τους, αναδιαμορφώνονται οι πρακτικές καθεαυτές αλλά και τα υποκείμενα που τις ασκούν. Κριτική προσέγγιση του θέματος της προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της «φεστιβαλοποίησης» και της «θεαματοποίησής» της.

- Η εφαρμογή της Σύμβασης στην Ελλάδα από τη Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Δι.ΝΕ.ΠΟ.Κ.) του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι στόχοι και οι προτεραιότητες για τη μελέτη, διαφύλαξη και ανάδειξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας. Στοιχεία που βρίσκονται σε κίνδυνο. Καλές πρακτικές για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά στην Ελλάδα (και διεθνώς).

- Το Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας. Τα στοιχεία που είναι εγγεγραμμένα σε αυτό (κριτική επισκόπηση). Η διαδικασία, οι απαιτήσεις και η δεοντολογία συγκρότησης των δελτίων καταχώρισης των στοιχείων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στο Εθνικό Ευρετήριο (με πρακτική εξάσκηση των φοιτητών).

- Οι Αντιπροσωπευτικοί Κατάλογοι της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας της UNESCO και η διαδικασία καταχώρισης στοιχείων του Εθνικού Ευρετηρίου σε αυτούς. Η σημασία της παγκόσμιας αναγνωρισιμότητας και προβολής των στοιχείων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς σε τοπικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

- Οι προτεραιότητες του Υπουργείου Πολιτισμού για τη μελέτη, διαφύλαξη και ανάδειξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας: Παραδοσιακά Επαγγέλματα και Τέχνες. Αγροδιατροφική κληρονομιά. Λαϊκές γιορτές και δρώμενα. Μουσικές, χορευτικές κ.ά. παραστάσεις. Πολιτισμικά τοπία, με έμφαση στον αγροτικό χώρο. Στοιχεία που διατρέχουν κίνδυνο εξαφάνισης και πολιτιστικές πολιτικές για τη διάσωση και την ενδυνάμωσή τους. Τα ακαδημαϊκά και τα τοπικά λαογραφικά μουσεία και αρχεία ως χώροι συγκρότησης, μελέτης, διαφύλαξης και μεταβίβασης της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

- Η σημασία των κοινοτήτων ως κομβικού παράγοντα για την έννοια και την πρακτική της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Άυλη πολιτιστική κληρονομιά, συλλογική μνήμη και ταυτότητα τοπικών, εθνοπολιτισμικών και διασπορικών κοινοτήτων. Άυλη πολιτιστική κληρονομιά και κοινοτική βιωσιμότητα και αειφορία. Ζητήματα εξουσίας και ανταγωνισμού μεταξύ ομάδων και κοινοτήτων, εντάσεις και αντιπαραθέσεις για στοιχεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Παραδείγματα από τον ελληνικό και τον διεθνή χώρο. Η δημιουργία τοπικών ή/και θεματικών Ευρετηρίων Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς σύμφωνα με τις αρχές και τη μεθοδολογία της Σύμβασης (UNESCO 2003).

- Ο ρόλος των λαογράφων στην καθοδήγηση της προετοιμασίας των δελτίων και γενικότερα, σε θέματα πολιτιστικής πολιτικής που συνδέονται με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά. Συνεργασία με τους φορείς των στοιχείων, επιστημονική και ηθική δεοντολογία (παραδείγματα καλών πρακτικών). Η ενασχόληση με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά στο πλαίσιο της Σύμβασης της UNESCO είναι το πεδίο εκείνο το οποίο κατ'εξοχήν παρέχει την ευκαιρία στους φοιτητές να διαπιστώσουν και να διαχειριστούν τις πολλαπλές και συχνά αντικρουόμενες απαιτήσεις και τους ρόλους που καλούνται να φέρουν εις πέρας: ως λαογράφοι - δημόσιοι ή ιδιωτικοί υπάλληλοι, ως επιστημονικοί ερευνητές, ως συνεργάτες ή ακόμη και ως μέλη μιας ομάδας φορέων ενός πολιτισμικού στοιχείου.

4. Μεθοδολογία εθνογραφικής και αρχειακής έρευνας

Σε αυτό το εισαγωγικό μάθημα εστιάζουμε στις διάφορες μεθόδους έρευνας, τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιήσει ο λαογράφος, προκειμένου να μπορέσει να προσεγγίσει πληρέστερα το πολυσχιδές αντικείμενο του λαϊκού πολιτισμού. Γίνονται αναφορές τόσο στις παλιότερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις της ελληνικής λαογραφίας όσο και στις σύγχρονες, που στοχεύουν σε μια διεπιστημονική ολιστική προσέγγιση των κοινωνικών φαινομένων. Ειδικότερα θα μας απασχολήσουν:

- Οι μέθοδοι που ακολουθήσαν οι λαογράφοι κατά τον 20ό αιώνα. Η ιστορικο-συγκριτική μέθοδος και η εξελικτική μέθοδος του Νικολάου Πολίτη, ο Στίλπων Κυριακίδης και η ιστορική μέθοδος, ο Γεώργιος Μέγας, η φιλολογική προσέγγιση και η ιστορικο-γεωγραφική θεωρία, η εθνογραφική μέθοδος του Δημητρίου Λουκάτου, η κοινωνικο-ιστορική μέθοδος του Μιχαήλ Μερακλή, η ιστορικο-ανθρωπολογική μέθοδος της Άλκης Κυριακίδου, οι σύγχρονες διεπιστημονικές και πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις στην ελληνική λαογραφία (π.χ. η πολυτοπική εθνογραφία). Ο μετασχηματισμός των λαογραφικών μεθοδολογικών εργαλείων: από τη λημματογραφική/λημματοθετική μέθοδο στην κοινωνικο-ιστορική μέθοδο και την ολιστική προσέγγιση των πολιτισμικών φαινομένων.

- Στη συνέχεια θα αναλυθεί το θεωρητικό πλαίσιο της ποιοτικής κοινωνικής έρευνας με αναφορά σε βασικές θεωρητικές σχολές (Θετικισμός, Κριτική θεωρία, Φαινομενολογία, Ερμηνευτική, Κοινωνικός Κονστрукτιβισμός, Κριτικός Ρεαλισμός).

- Μέθοδοι συλλογής και επεξεργασίας ποιοτικών δεδομένων (έρευνα πεδίου, παρατήρηση και συμμετοχική παρατήρηση, συνεργατική λαογραφία, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, ανάλυση λόγου, ανάλυση περιεχομένου κ.ά.).

- Ηθική και δεοντολογία στην ποιοτική κοινωνική έρευνα.

- Ποσοτική έρευνα: βασικά χαρακτηριστικά και χρησιμότητα για τη λαογραφική έρευνα. Η συνδυαστική προσέγγιση ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας.

- Αρχειακή εθνογραφία: η έρευνα των αρχείων και η αξιοποίησή τους για τη συγκρότηση, τη διαφύλαξη και τη διάχυση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η ανάλυση περιεχομένου των εθνογραφικών μαρτυριών. Τα 'ζωντανά' λαογραφικά αρχεία.

- Στο μάθημα θα υπάρχουν και υποχρεωτικά σεμινάρια/ασκήσεις επιτόπιας έρευνας στον αγροτικό και τον αστικό χώρο, καθώς και άσκηση στο Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο του Ε.Κ.Π.Α.

5. Οικολογική Λαογραφία και Πολιτισμική Οικολογία

Το μάθημα στοχεύει να αναδείξει τη σημασία της διαλεκτικής σχέσης ανθρώπου-φύσης τόσο κατά το παρελθόν στις παραδοσιακές κοινωνίες όσο και σήμερα στο σύγχρονο αστικό περιβάλλον. Επιπρόσθετα, το μάθημα εστιάζει και στην πολιτισμική οικολογία, δηλαδή τη μελέτη του ρόλου του πολιτισμού ως δυναμικού συστατικού οποιουδήποτε οικοσυστήματος. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Παραδοσιακή κοινωνία και φυτικός και ζωικός κόσμος: καλές πρακτικές καλλιέργειας και χρήσης γης

(σπορά-καλλιέργεια-συγκομιδή), σχέσεις του ανθρώπου με τον ζωικό κόσμο και αλληλεξάρτηση ανθρώπων και ζώων. Η διαμόρφωση του πολιτιστικού τοπίου από τις γεωργοκτηνοτροφικές πρακτικές. Εθιμικές μορφές που σχετίζονται με τη γεωργική και την κτηνοτροφική παραγωγή κ.ά.

- Η παρουσία του φυτικού κόσμου στην λαϊκή κοσμολογία: δέντρα ιερά στους αρχαίους πολιτισμούς και στον χριστιανισμό, παραδόσεις ανθρωπομορφισμού δέντρων και φυτομεταμορφώσεων ανθρώπων, δεισιδαίμονες αντιλήψεις (δέντρα ιερά, στοιχειωμένα), προγνώσεις καιρικών φαινομένων από τα φυτά, προβλέψεις του μέλλοντος κ.ά.

- Θρησκευτικότητα και φυτικός κόσμος (εορτές αγίων-προστατών της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, λιτανείες για ανομβρία, αγιασμός χωραφιών και στάβλων, πανηγύρια).

- Αστικός χώρος και φύση: η παρουσία της φύσης στη πόλη (δρόμοι, πάρκα, ναοί), το θέμα του πράσινου στις πολυκατοικίες και στα μπαλκόνια, κήποι και ελεύθερος χρόνος στην πόλη, κ.ά.

- Πολιτισμική οικολογία: ανάλυση το όρου και επεξεργασία των βασικών του συνιστωσών (ανθρώπινη βιολογική οικολογία, διαλεκτική σχέση ανθρώπου-φύσης και προσαρμογής του ανθρώπου στο φυσικό περιβάλλον, η σημασία των πολιτισμικών παραγόντων για την προσαρμογή του ατόμου στον φυσικό κόσμο). Θεωρητικά ρεύματα για τη μελέτη της πολιτισμικής οικολογίας. Ουσιακρατικές θεωρίες για τη φύση και θεωρίες της κοινωνικής κατασκευής από τη σκοπιά της ανθρωπολογίας και της κοινωνιολογίας.

6. Λαϊκός πολιτισμός και τουρισμός

Το μάθημα επικεντρώνεται στη σχέση τουρισμού και λαϊκού πολιτισμού. Ο τουρισμός εξετάζεται ως μια πολυσύνθετη διαδικασία που δεν έχει μόνον οικονομική βάση αλλά επηρεάζει μια σειρά ζητημάτων όπως είναι η ψυχαγωγία και γενικότερα, οι κοινωνικές σχέσεις. Βασικά σημεία του μαθήματος:

- Τουρισμός. Τουρίστες Έλληνες και αλλοδαποί. Ο τουρισμός ως βασική οικονομική επιλογή και εκμετάλλευση για πολλές ελληνικές περιοχές, και οι επιδράσεις του στην καθημερινότητα, στην κοινωνική και πολιτισμική ζωή, δεδομένου ότι όχι μόνον εισάγονται στις αντίστοιχες κοινωνίες πολλά νέοφερτα έθιμα, αλλά και συνάπτονται συχνά μικτοί γάμοι, οι οποίοι οδηγούν σε μονιμότερη εγκατάσταση ξένων στις τοπικές κοινωνίες.

- Ιδιαίτερη κατηγορία αποτελούν οι Έλληνες τουρίστες και οι απόδημοι ντόπιοι και οι απόγονοί τους, μέλη των τοπικών ελληνικών διασπορών του εξωτερικού, που επισκέπτονται κατά το καλοκαίρι τους τόπους καταγωγής τους, οι οποίοι συμμετέχουν στην ζωή του τόπου και τη συνδιαμορφώνουν, επιτείνοντας με τις συνήθειες που εισηγούνται, την πολιτισμική αστικοποίηση. Θα αναλυθούν οι δράσεις των εν λόγω «τουριστών», η αντίληψή τους για την τοπική κοινωνία, ο βαθμός ένταξής τους στις κοινότητες που επισκέπτονται και η συμμετοχή τους στις τελετουργικές, εθιμικές, κοινωνικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις. Η ανάλυση θα αφορά είτε ατομικές δράσεις, είτε τις δράσεις των εθνοτοπικών και των εθνοτικοποιη-

κών συλλόγων που έχουν συγκροτήσει οι μετανάστες στους τόπους της νέας εγκατάστασής τους, σε σχέση με τους τόπους προέλευσής τους στην Ελλάδα, τους οποίους συχνά αναζωογονούν μέσω των συστηματικών ταξιδιών αναψυχής και διαμονής σε αυτούς.

- Ειδικότερα θέματα, οικονομικά και κοινωνικά στα πλαίσια του τουριστικού ρεύματος. Φολκλορικές αναβιώσεις με σκοπό την προσέλκυση τουριστών. Συμβολοποίηση και ανάλογη χρήση δεδομένων του λαϊκού πολιτισμού, με σκοπό την δημιουργία μιας «σκηνοθετημένης αυθεντικότητας», αλλά και την προσέλκυση επισκεπτών. Θα αναλυθούν επίσης η εικόνα των τουριστών που σχηματίζεται από τους ντόπιους και οι αντίστοιχοι σατιρικοί ετεροχαρακτηρισμοί, καθώς και η επίδραση του τουρισμού στις νέες χρήσεις παραδοσιακών τοπικών προϊόντων.

- Σύντομες τουριστικές «αποδράσεις» και ο ρόλος τους στην ανασυγκρότηση της ταυτότητας των κατοίκων των πόλεων: εκδρομές οικογενειακές το σαββατοκύριακο, εκδρομές τοπικών και εθνοτοπικών συλλόγων, ημερήσιες εκδρομές για θαλασσινά λουτρά κατά τους θερινούς μήνες κ.ά.

- Αθλητισμός και τουρισμός. Η συμμετοχή των κατοίκων των πόλεων και των χωριών αλλά και οι μετακινήσεις των φιλάθλων μαζί με τις ομάδες για παρακολούθηση αθλητικών γεγονότων και υποστήριξη των ομάδων. Στην κατηγορία αυτή κυριαρχεί φυσικά το ποδόσφαιρο και έπειτα τα άλλα αθλήματα. Η ίδρυση συλλόγων, η ιστορική τους διαδρομή, οι σχέσεις των οπαδών, οι «οργανωμένοι» οπαδοί, ο κυριακάτικος αγώνας, τα συνθήματα, είναι παράμετροι που μπορούν να αναλυθούν. Επίσης στο μάθημα θα μας απασχολήσουν η ίδρυση αθλητικών σωματείων (Παναθηναϊκός, Ολυμπιακός κ.ά.) και η συμμετοχή των αστικών πληθυσμών στους αγώνες. Επίσης, σχέσεις με πολιτικούς ή ιδεολογικούς χώρους και με την τοπική ταυτότητα ή την αίσθηση της κοινής καταγωγής, ιδίως σε περιπτώσεις συλλόγων πληθυσμών προσφυγικής προέλευσης, αλλά και η παραγωγή και μαζική διάθεση ειδών με τα χαρακτηριστικά εμβλήματα και σήματα κάθε ομάδας.

- Ψυχαγωγία - ελεύθερος χρόνος. Πρόκειται για μια μεγάλη και ενδιαφέρουσα κατηγορία, που περιλαμβάνει την έρευνα των επιχειρήσεων που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη και τις εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα σε αυτές (ταβέρνες, εστιατόρια, καφεενεία, ως χώροι εστίασης), αλλά και συγκεντρώσεων. Πρόκειται για μια «κληρονομιά» που συχνά προέρχεται από τον αγροτοκτηνοτροφικό χώρο και απαντά και στα αστικά πλαίσια, με τις ανάλογες και απαραίτητες αλλαγές και προσαρμογές.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Κοινότητες και ταυτότητες στον αγροτικό και στον αστικό χώρο

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η πολλαπλή έννοια της κοινότητας τόσο στον αγροτικό όσο και τον αστικό χώρο. Θα εξεταστούν τα εξής ζητήματα:

- Η έννοια της παραδοσιακής κοινότητας (η κοινότητα ως φυσικός χώρος, ως κοινωνικός και πολιτισμικός χώρος). Η ιστορική διαδρομή του θεσμού των ελληνικών κοινοτήτων από το Βυζάντιο και στη συνέχεια στην Οθω-

μανική Αυτοκρατορία μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του ελεύθερου Ελληνικού Κράτους. Τα βασικά γνωρίσματα της ελληνικής παραδοσιακής κοινότητας (18ος - αρχές 20ού αιώνα): οικονομία αυτοσυντήρησης, κοινωνικές και ηθικές αξίες, παραγωγή στηριγμένη στην οικιακή βάση, κάθετη κοινωνική διαστρωμάτωση, ισχυρό αξιακό πρόσημο στις έννοιες της συγγένειας, της οικογένειας, του κοινωνικού φύλου και του ηλικιακού παράγοντα, δίκτυα αλληλεγγύης, σχέσεις αλληλοβοήθειας. Ιστορικά και εθνογραφικά παραδείγματα και ανάλυσή τους.

- Κοινότητα και κοινοτισμός σε άλλες επιστήμες (ιστορία, νομική, ανθρωπολογία, κοινωνιολογία κ.λπ.). Κριτική ανάλυση τω σχολών σκέψης των σχετικών με το φαινόμενο του κοινοτισμού.

- Κοινότητες και κοινοτισμός στον αστικό χώρο. Η γειτονιά ως κοινωνικός χώρος που περιλαμβάνει ανθρώπους με παρεμφερή δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά. Οι ποικίλες και διαφορετικές προσλήψεις του όρου «γειτονιά» και οι κοινωνικές και πολιτισμικές νοηματοδοτήσεις του. «Αστικά χωριά» εσωτερικών μεταναστών. Κοινότητες μεταναστών και προσφύγων στις ελληνικές πόλεις.

- Μετανάστευση και διασπορά. Η έννοια της μετανάστευσης (εσωτερική και εξωτερική). Η έννοια της προσφυγιάς. Η έννοια της διασποράς. Παράλληλα θα παρουσιαστούν στοιχεία για την ελληνική διασπορά του 20ού αιώνα στη Γερμανία, στην Αμερική και την Αυστραλία και τη δημιουργία εκεί διασπορικών κοινοτήτων. Θα αναλυθούν γενικότερα στοιχεία (εργασία, οικονομία, έθιμα, γάμος, γέννηση, θάνατος, ψυχαγωγία, συγγενικοί και φιλικοί δεσμοί) των διασπορικών κοινοτήτων.

- Συμβολικές κοινότητες. Η διάλυση του κοινοτικού συστήματος και η απομάκρυνση από τον φυσικό χώρο της κοινότητας με τη μεταφορά τμημάτων του πληθυσμού στα αστικά κέντρα ή σε άλλες χώρες του κόσμου επέφερε και διάλυση των παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων με αναφορά στον χώρο της παραδοσιακής κοινότητας. Δημιουργήθηκαν άλλες συμβολικές και φαντασιακές κοινότητες, όπως σύλλογοι και αδελφότητες που με διάφορες εκδηλώσεις τους (συναντήσεις, πανηγύρια, ανταμώματα) επανασυγκροτούν την οριστικά διαλυμένη -όσον αφορά τα χωρικά πλαίσια- κοινότητα σε διάφορα άλλα μέρη του κόσμου. Στο μάθημα θα εξεταστούν περιπτώσεις από τον ελληνικό αστικό χώρο.

- Διαδικτυακές κοινότητες. Σήμερα, περισσότερο παρά ποτέ στο παρελθόν βρίσκονται σε ανάπτυξη οι εικονικές κοινότητες. Θα εξεταστούν ζητήματα διαδικτυακής εθνογραφικής έρευνας σε «Ψηφιακούς Τόπους Λαογραφικής Αναφοράς», αναδεικνύοντας τη σημασία και το εύρος των «κοινοτήτων» χρηστών στο διαδίκτυο (ποικίλες ιστοσελίδες) όσο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media), για την προβολή των εικονικών κοινοτήτων, την ενίσχυση των δεσμών με τον τόπο καταγωγής και για την ενδυνάμωση των σχέσεων των μελών της κοινότητας.

2. Λαϊκή τέχνη και λαογραφικά μουσεία. Οργάνωση και επιμέλεια εκθέσεων - πρακτική άσκηση

Ποιος είναι ο ρόλος των λαογραφικών μουσείων στη σύγχρονη πραγματικότητα; Στο ερώτημα αυτό θα δώ-

σουμε απάντηση μέσα από τη θεωρητική και πρακτική ενασχόληση με ζητήματα τέχνης και τεχνικής των εκθεσιακών πρακτικών στα λαογραφικά μουσεία από την ίδρυσή τους έως και τις μέρες μας. Αν και το αντικείμενο του μαθήματος είναι η σύγχρονη μουσειακή πρακτική των λαογραφικών μουσείων και η διαχείριση των συλλογών τους, τα θέματα αυτά θα προβληθούν στην ιστορική τους διάσταση με εστίαση στην καταγραφή των πολλαπλών νοηματοδοτήσεων του όρου «Λαϊκή Τέχνη» και της διαχείρισης των προϊόντων της στο χώρο του λαογραφικού μουσείου.

Ζητήματα που θα μάς απασχολήσουν είναι:

- Η σύνδεση της λαϊκής τέχνης προπολεμικά με τα έργα των χεριών του αγροτικού κόσμου και η διαχείρισή της από το Μουσείο Ελληνικών Χειροτεχνημάτων (1918). Η συμβολή των βιοτεχνικών εκθέσεων του Λυκείου των Ελληνίδων και των Δελφών στη διαμόρφωση μιας παγιωμένης εκθεσιακής πρακτικής και διαχείρισης της λαϊκής τέχνης στα πρώτα λαογραφικά μουσεία.

- Μεταπολεμικά, η μετάβαση από την αισθητική θεώρηση του υλικού προβιομηχανικού πολιτισμού στην ολιστική προσέγγιση του με την εφαρμογή των ανθρωπολογικών θεωρήσεων του υλικού πολιτισμού. Ο βιογραφικός λόγος των αντικειμένων, η διάδραση με τον παραγωγό και τον καταναλωτή τους, η παρακολούθησή τους στην κοινωνική τους κυκλοφορία και η ανάδειξή τους σε σημαίνοντα πολιτισμικό δείκτη, οι πολλαπλές όψεις της υλικότητάς τους.

- Η ανάγκη επικαιροποίησης του ρόλου των τοπικών λαογραφικών μουσείων στη σημερινή πραγματικότητα με εστίαση στον κοινωνικό και διαμεσολαβητικό ρόλο τους. Η σύνδεση των λαογραφικών μουσείων με την τοπική και βιώσιμη ανάπτυξη. Η οικονομική αξία τους σε επίπεδο μικρο- και μακρο-οικονομίας για την τοπική κοινωνία.

- Η τέχνη και η τεχνική της μουσειακής έκθεσης ως συνολική διαδικασία και αποτέλεσμα συνέργειας και συλλογικής εργασίας: ο προσδιορισμός του βασικού αφηγηματικού άξονα, μέθοδοι και πρακτικές για την υλοποίησή του, οι ερμηνευτικές προσεγγίσεις, ο χωρικός και ο νοηματικός σχεδιασμός, η συγγραφή μουσειακών κειμένων, η χρήση διαφόρων ερμηνευτικών μέσων.

Η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με ζητήματα διαχείρισης των λαογραφικών μουσείων θα γίνει α) μέσα από τη μελέτη των πρακτικών τριών λαογραφικών μουσείων - του Λαογραφικού και Εθνομολογικού Μουσείου Μακεδονίας - Θράκης (ΛΕΜΜΘ), του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος και του Λαογραφικού Ιστορικού Μουσείου Λάρισας -, και β) την άσκησή τους τόσο στην πρακτική εφαρμογή της θεωρητικής κατάρτισης με την ανάληψη ρόλων σε μικρό εκθεσιακό project, όσο και γ) στην κριτική ανάλυση εκθέσεων λαογραφικών μουσείων που θα επισκέπτονται στη διάρκεια του εξαμήνου.

3. Θρησκευτική Λαογραφία: Έθιμα και δρώμενα στον κύκλο του χρόνου και της ζωής στον αγροτικό και στον αστικό χώρο.

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται με μια κοινωνική οπτική παραδοσιακές και σύγχρονες εθιμικές μορφές στον

αγροτικό και τον αστικό χώρο. Το μάθημα εστιάζει στα εξής πεδία:

- Κύκλος της ζωής (γέννηση - γάμος - θάνατος) στην παραδοσιακή κοινωνία. Ο γάμος του ζευγαριού, η γέννηση, η βάπτισμα των παιδιών του και ο θάνατος αποτελούσαν στον παλαιότερο αγροτοκτηνοτροφικό, λαϊκό πολιτισμό μας διακριτές και αλληλοδιάδοχες εθιμικές στιγμές. Ανάλυση των διαβατηρίων τελετών που όριζαν τον κύκλο της ζωής στις παραδοσιακές κοινωνίες βάσει νεότερων θεωρητικών σχημάτων και μεθοδολογικών εργαλείων.

- Μετασχηματισμοί στα έθιμα του κύκλου της ζωής: στη γέννηση (μετακίνηση του τοκετού από το σπίτι στο μαιευτήριο, ο «σαραντισμός», που έχει γίνει μισός, και διαρκεί είκοσι μέρες, τα προσφερόμενα εκεί δώρα και κεράσματα που ακολουθούν την δική τους εθιμοταξία), στον γάμο (η πρακτική των λεγομένων «γαμοβαπτίσεων», η επικράτηση του πολιτικού γάμου κατά τα τελευταία χρόνια για οικονομικούς λόγους) αλλά και στα έθιμα του θανάτου και της κηδείας. Σήμερα κυρίαρχη είναι η λειτουργία των γραφείων τελετών που καθορίζουν πλέον και ομογενοποιούν την εθιμοταξία της κηδείας και του μνημοσύνου αλλά και φροντίζουν για την εφαρμογή νεότερων πρακτικών, που εκφράζουν ιδεολογικές προτιμήσεις (π.χ. περιπτώσεις αποτέφρωσης).

- Ετήσιος εορτολογικός κύκλος. Γιορτές χειμώνα, καλοκαιριού, άνοιξης, φθινοπώρου. Οι οικονομικές, κοινωνικές και εργασιακές ιδιαιτερότητες/Ο οικονομικός, κοινωνικός και εργασιακός χαρακτήρας των αγροτοκτηνοτροφικών κοινοτήτων. Θα αναλυθούν οι παλαιότερες εθιμοταξίες σημαντικών εορτών του αγροτικού χώρου.

- Δρώμενα. Θα αναλυθεί η έννοια και η σημασία των δρωμένων στον ελλαδικό χώρο αρχικά και μετέπειτα θα προβούμε σε συγκριτική μελέτη με εθιμικά δρώμενα άλλων βαλκανικών λαών ώστε να ανιχνευθούν συνέχειες αλλά και διαφοροποιήσεις μεταξύ τους. Πιο συγκεκριμένα θα μας απασχολήσουν οι ακόλουθες θεματικές:

- Πρωτοβάθμιες μορφές θεάτρου: Δρώμενα, εθιμικές μικροπαραστάσεις με μαγικο-αναλογικό χαρακτήρα, ευετηρικό (Πρωτοχρονιά, Άνοιξη) και με βασικά θέματα: Θάνατος-ανάσταση-γάμος (Καλόγερος Θράκης, Μωμόγεροι Πόντου, Ρογκατσάρια Μακεδονίας και Θεσσαλίας, Ζαφείρης Ηπείρου, Λειδινός Αίγινας κ.λπ.).

- Αποκριά: Πυκνή παρουσία δρωμένων με μεταμφιέσεις, γαμήλιες πομπές, δίκες, λαϊκές κωμωδίες (ομιλίες), παραστάσεις από κρητικό θέατρο.

- Ο λατρευτικός και μαγικός σκοπός των εκδηλώσεων: να υποβοηθήσει τον ερχομό της Άνοιξης και να εξασφαλίσει βλάστηση και σοδειά.

- Μορφές του δημόσιου τελετουργικού (παρελάσεις, δοξολογίες, επιθεωρήσεις αγηνμάτων και καταθέσεις στεφάνων κ.λπ.), οι οποίες στον ελληνικό αστικό χώρο συχνά συνδέονται άμεσα με τη θρησκευτική συμπεριφορά και την εκκλησιαστική λατρευτική ζωή και πράξη.

- Νεογιορτές. Θα αναλυθούν οι επιβιώσεις στοιχείων και ο εμπλουτισμός τους, οι αλλαγές και οι μετασχηματισμοί - όπως η αποσύνδεση από τις παραδοσιακές ασχολίες - και η εισαγωγή νέων στοιχείων, αλλά και οι νέες εορτές (π.χ. του αγίου Βαλεντίνου ως προστάτη των

ερωτευμένων), σε σχέση με τις μορφές του δημόσιου τελετουργικού που εμπλέκονται στην εθιμοταξία των εορτών του ετήσιου κύκλου.

- Αγροτο-αστικό δίπολο. Θα αναλυθούν οι τρόποι επιβίωσης εθίμων του αγροτοκτηνοτροφικού χώρου στο άστυ. Πρόκειται για κατάλοιπα της «νόθας» αστικοποίησης των ελληνικών αστικών πληθυσμών, ιδιαίτερα στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Έμφαση θα δοθεί στο πώς συνδέεται η τάση αυτή με την πολιτισμική ταυτότητα επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων με κοινή καταγωγή, ιδιαίτερα μέσα από εθνοτοπικούς συλλόγους, στα πλαίσια του κινήματος του φολκλорισμού.

- Φολκλорικές εκδηλώσεις και θεάματα - φολκλорισμός. Ο φολκλорισμός ως βασικός τρόπος διαχείρισης της παράδοσης, καθώς μεγάλο μέρος της εικόνας που ο μέσος άνθρωπος έχει για το πολιτισμικό παρελθόν του στηρίζεται σε φολκλорιστικού τύπου αναπαραστάσεις του παρελθόντος. Έμφαση θα δοθεί στην έννοια του φολκλорισμού και πώς εκδηλώνεται: αντικείμενα, καταστήματα με είδη παραδοσιακά, ρουχισμός, δημόσιες εκδηλώσεις, με μουσική και χορό από τους δήμους, δρώμενα που οργανώνονται από συλλόγους και φορείς.

4. Ανάλυση αφηγηματικού λόγου: Λαογραφική έρευνα και εφαρμογές

Οι σύγχρονες προσεγγίσεις της αφήγησης δείχνουν μια ευρεία πλέον χρήση του όρου, ώστε να μιλάμε για μια αφηγηματική στροφή (narrative turn) στις ανθρωπιστικές σπουδές, τις κοινωνικές επιστήμες αλλά και ευρύτερα στον δημόσιο λόγο. Σε αυτά τα πλαίσια και με βάση τα νέα δεδομένα της επιστημονικής σκέψης αλλά και της καλλιτεχνικής δημιουργίας, το μάθημα αναπτύσσεται σε τρεις κατευθύνσεις:

- α) Εστιάζει στο πεδίο της αφηγηματικής ανάλυσης, με έμφαση στη λαογραφική έρευνα της αφήγησης αλλά και τη συμβολή άλλων κλάδων (λογοτεχνική θεωρία, αφηγηματική ψυχολογία, εθνογραφία της ομιλίας, προφορική ιστορία). Σε αυτό το πλαίσιο παρουσιάζει το βασικό εννοιολογικό και θεωρητικό πλαίσιο στην έρευνα της λαϊκής αφήγησης και παρέχει μία επισκόπηση για τις εξελίξεις και τους βασικούς σταθμούς της στην ελληνική και διεθνή λαογραφία,

- β) συνδέει τις σπουδές στη λαϊκή αφήγηση με τη διδασκαλία και μάθηση στον χώρο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, παρέχει παραδείγματα εφαρμογών των λαϊκών αφηγηματικών ειδών, από τις λαϊκές παροιμίες και τα μαγικά παραμύθια έως τους σύγχρονους θρύλους, τα αστεία και τα ανέκδοτα, στην εκπαιδευτική διαδικασία, μέσα από τη λειτουργία της προφορικότητας και των γλωσσικών, ποιητικών και πολιτισμικών στοιχείων που οι λαϊκές αφηγήσεις περιέχουν,

- γ) εξετάζει τη λαϊκή αφήγηση υπό το πρίσμα της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας με έμφαση στη σχέση λόγου και εικόνας αλλά και το πέρασμα στην ποπ κουλτούρα, την ηλεκτρονική προφορικότητα και τις αφηγηματικές μορφές του διαδικτύου και των ΜΜΕ.

5. Οπτική Εθνογραφία και λαϊκός πολιτισμός

Το συγκεκριμένο μάθημα αφενός εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στο μεγάλο ζήτημα των οπτικών

και ηχητικών καταγραφών διαφόρων φαινομένων του λαϊκού πολιτισμού και αφετέρου εστιάζει στην επιστημονική ανάλυση και αξιοποίηση των καταγραφών αυτών για ερευνητικούς και διδακτικούς σκοπούς. Βασικές ενότητες διδασκαλίας του μαθήματος:

- Ορισμός και περιεχόμενο της οπτικής εθνογραφίας, της εθνογραφικής δηλαδή έρευνας που αξιοποιεί τα οπτικά μέσα και τις πληροφορίες, από φωτογραφίες, βίντεο, τηλεόραση, κινηματογράφο και το διαδίκτυο. Η σχέση της οπτικής εθνογραφίας με τους κλάδους της οπτικής λαογραφίας, της οπτικής κοινωνιολογίας και της οπτικής ανθρωπολογίας. Επίσης, διαφορές με την «κλασική» εθνογραφία, δηλαδή την μέθοδο συλλογής πληροφοριών μέσα από την επικοινωνία και τις σχέσεις του εθνογράφου με τα άτομα και τις ομάδες που ερευνά σε ένα συγκεκριμένο χώρο.

- Θεωρητική διαδρομή της οπτικής εθνογραφίας, ξεκινώντας από τις πρώτες φωτογραφίες του 20ού αιώνα μέχρι και τον σημερινό κόσμο του διαδικτύου και της επαυξημένης πραγματικότητας.

- Λαογραφία και οπτική εθνογραφία: οι πρώτες προτάσεις του Νικολάου Πολίτη και έπειτα του Γεωργίου Μέγα για φωτογράφιση δρωμένων και σκηνών εθιμικού βίου. Οι προσπάθειες του Γεωργίου Σπυριδάκη και του Γεωργίου Αικατερινίδη για τη δημιουργία εθνογραφικών φιλμ κατά τη δεκαετία του 1960.

- Θεματικές έρευνας της οπτικής εθνογραφίας στον αγροτικό και το αστικό χώρο (φωτογραφίες, φιλμ, βίντεο, τηλεόραση, διαδίκτυο). Προεκτάσεις παλαιότερων προτάσεων για περιεχόμενο του κλάδου της οπτικής λαογραφίας (π.χ. παλιός ελληνικός κινηματογράφος, κινηματογραφικές ταινίες και τηλεοπτικές εκπομπές). Η ιδιαίτερη περίπτωση των εθνογραφικών ντοκιμαντέρ.

- Οπτικός εγγραμματοςμός (visual literacy) και εκπαίδευση. Η έννοια και η εκπαιδευτική σημασία του οπτικού εγγραμματοςμού, που δεν έχει μόνο σχέση με το έντυπο υλικό, αλλά συνδέεται με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση λόγω και της σημαντικής εξοικείωσης των παιδιών με τις νέες τεχνολογίες και τον κόσμο του διαδικτύου.

6. Θεάματα και μουσικοχορευτικά δρώμενα: μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας

Στο μάθημα αυτό προσεγγίζονται διεπιστημονικά βασικά ζητήματα που έχουν σχέση με τη μουσική και τον χορό στην παραδοσιακή και τη σύγχρονη κοινωνία. Το μάθημα επικεντρώνεται στους εξής άξονες:

- Χορός και μουσική στην παραδοσιακή κοινωνία. Επισημαίνονται βασικά ζητήματα σχετικά με την κοινωνική και συμβολική λειτουργία του χορού, της μουσικής και του λόγου (τραγουδιού), ως ενός ενιαίου συνόλου στον ελληνικό παραδοσιακό πολιτισμό.

- Δρώμενα και χορός στον αγροτικό χώρο. Αναλύονται σημαντικά δρώμενα από τον ελλαδικό χώρο με έμφαση στα ευρέως γνωστά δρώμενα του κεντρικού και βορειοελλαδικού χώρου («Αράπηδες», «Ρογκατσάρια», «Περπερούνα», «Τζαμάλα», «Βλάχικος Γάμος» κ.ά.) αλλά και της νότιας Ελλάδας (π.χ. Καρναβάλι Νέδουσας). Επίσης, αναλύονται συστηματικά καταγραφές των λαϊκών δρωμένων στο πλαίσιο της ελληνικής Λαογραφίας, ήδη από τις αρχές του 20ού αιώνα.

- Χορός, μουσική και θεάματα στον αστικό χώρο. Ανάλυση των εκδηλώσεων αδελφοτήτων και τοπικών συλλόγων στις πόλεις (γιορτές, ανταμώματα, πανηγύρια, κοπή πίτας). Έμφαση δίδεται στον φολκλορισμό, ως τρόπο διαχείρισης της παράδοσης, καθώς μεγάλο μέρος της εικόνας που ο μέσος άνθρωπος έχει για το πολιτισμικό παρελθόν του στηρίζεται σε φολκλοριστικό τύπου αναπαράστάσεις του παρελθόντος.

- Ειδικά μάλιστα όσον αφορά τους ήχους και τις εικόνες των δρωμένων των πόλεων, όχι μόνο σε σχέση με τη μουσική αλλά και με τη μορφή των ήχων της καθημερινότητας, αναλύεται η διαμόρφωση αστικών «ηχοτοπίων» (soundscapes) σε εκδηλώσεις, δρώμενα και δημόσιες εορτές, με τη μορφή και την έννοια που τα αντιλαμβάνεται, τα ορίζει και τα εξετάζει η σύγχρονη ανθρωπολογική και λαογραφική έρευνα.

- Αντίστροφη αστικοποίηση και μουσικοχορευτικά δρώμενα στην ελληνική περιφέρεια: η επίδραση της πόλης στον κόσμο του χωριού, μέσω πολιτισμικών προτύπων. Ειδικότερα διερευνώνται οι επιδράσεις των αστικών κέντρων επί των δημοσίων εορτών συνήθως τουριστικού ή αποκλειστικά εμπορικού-οικονομικού χαρακτήρα, που σήμερα χαρακτηρίζονται ως «πανηγύρια» και «νεογιορτές» και δεν έχουν θρησκευτικό σκέλος, αλλά παρουσιάζουν έντονο μουσικοχορευτικό χαρακτήρα με διάφορα θεάματα και δρώμενα.

- Από το λαϊκό θέαμα στο κοσμικό: έμφαση επίσης δίδεται στη μετάβαση από τα λαϊκά δρώμενα και το λαϊκό θέατρο και σε επώνυμες δημιουργίες και μουσικές παραστάσεις σε αστικά κέντρα, όπως επηρεάστηκαν από τις λαϊκές «ανώνυμες» εκδηλώσεις.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Λαϊκός πολιτισμός και Εκπαίδευση

Το μάθημα στοχεύει οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να κατανοήσουν τη σύνδεση του λαϊκού πολιτισμού με την τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση μέσα από την οπτική των σύγχρονων λαογραφικών σπουδών και των επιστημών της εκπαίδευσης.

Θεματικές του μαθήματος αποτελούν:

- Παράδοση και νεωτερικότητα στο λαϊκό πολιτισμό: Κοινωνικοϊστορική ανάλυση.

- Άυλη πολιτιστική κληρονομιά: Η εκπαίδευση ως βασικός θεσμός της διαφύλαξης της ζωντανής λαϊκής παράδοσης στη Σύμβαση της UNESCO (2003).

- Η παρουσία του λαϊκού πολιτισμού στα σχολικά εγχειρίδια του δημοτικού σχολείου.

- Πρόγραμμα διδασκαλίας του Λαϊκού Πολιτισμού στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Αντικείμενο, στόχοι, μέθοδος, υλοποίηση, αξιολόγηση.

- Συγκριτική λαογραφία και διαπολιτισμική εκπαίδευση.

- Η βιογραφική/βιοματική μέθοδος στη διδακτική πράξη.

- Λαϊκός πολιτισμός και θεατρική αγωγή: Δραματοποίηση λαϊκών δρωμένων στην εκπαίδευση.

- Εκπαιδευτικές δράσεις για τον λαϊκό πολιτισμό σε ισότοπους νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων: παρουσίαση και ανάλυση αποτελεσμάτων πανελληνιας έρευνας.

- Καινοτόμα Εκπαιδευτικά Προγράμματα με θέματα από το λαϊκό πολιτισμό.

- Μεθοδολογία σχεδίων διδασκαλίας Λαογραφίας και Οπτικής Εθνογραφίας. Καθορισμός σκοπών και γενικών (γνωστικών, συναισθηματικών, ψυχοκινητικών) και ειδικών στόχων. Καλλιέργεια δεξιοτήτων και αξιών ζωής, όπως η συλλογικότητα, η συνεργασία, η αλληλεγγύη και ο σεβασμός στην πολιτισμική και έμφυλη διαφορετικότητα, η μετασχηματιστική διαπολιτισμική ικανότητα, η κριτική σκέψη και δημιουργικότητα.

- Αναζήτηση, κριτική ερμηνεία και παραγωγή φωτογραφικών και οπτικοακουστικών εθνογραφικών τεκμηρίων από τους/τις μαθητές/ήτριες. Διαδικτυακές πηγές φωτογραφικών και οπτικοακουστικών εθνογραφικών δεδομένων και λαογραφικής βιβλιογραφίας.

- Οι μαθητές και οι μαθήτριες ως ερευνητές - λαογράφοι.

- Σχέδια διαπολιτισμικής διδασκαλίας με εστίαση στις τελετουργίες, τα έθιμα και τον υλικό πολιτισμό με τη μέθοδο της Λαογραφίας και Οπτικής Εθνογραφίας

- Παραγωγή πολυτροπικών κειμένων με εστίαση σε θέματα από το λαϊκό πολιτισμό με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών.

2. Υλικός πολιτισμός και Λαογραφία: ταυτότητες, κατανάλωση, αειφορία

Στο μάθημα αυτό αρχικά γίνεται μια σύντομη θεωρητική εισαγωγή στην έννοια και τις μεθόδους έρευνας του υλικού πολιτισμού από την πλευρά της Λαογραφίας, αλλά και άλλων συγγενών επιστημών. Στη συνέχεια, και αφού οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν κατανοήσει το περιεχόμενο του υλικού πολιτισμού, συνεχίζουμε με το ειδικότερο θέμα της κατανάλωσης εξετάζοντας, πέρα από τα οικονομικά, κυρίως τα κοινωνικά και πολιτισμικά της συμφοραζόμενα. Το μάθημα εστιάζει στα εξής σημεία:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις του υλικού πολιτισμού στην Ελλάδα: Οι πρώτοι λαογράφοι και τα αντικείμενα του υλικού βίου και της λαϊκής τέχνης. Η συμβολή του Γεωργίου Μέγα στη μελέτη του υλικού πολιτισμού. Εξωακαδημαϊκή Λαογραφία και η μελέτη του υλικού πολιτισμού (Αγγελική Χατζημιχάλη, Δημήτριος Λουκόπουλος). Νεότερες διεπιστημονικές λαογραφικές μελέτες, κατά τις τελευταίες δεκαετίες, όπου γίνεται εκτενώς λόγος για την έρευνα και μελέτη του υλικού πολιτισμού, για τα υλικά αντικείμενα και τη χρηστικότητά τους, τις πολλαπλές όψεις της υλικότητας, τις βιογραφικές διαδρομές και τις «κοινωνικές ζωές» των αντικειμένων.

- Θεωρητικές προσεγγίσεις του υλικού πολιτισμού από τη σκοπιά των κοινωνικών επιστημών και κυρίως της ανθρωπολογίας: θεωρίες της «κοινωνικής ζωής των αντικειμένων» του Appadurai και της «πολιτισμικής βιογραφίας των πραγμάτων» του Kopytoff, του Miller και του Bourdieu. Γενικότερα θα γίνει αναφορά σε όλες τις σχολές θεωρητικής σκέψης για τον υλικό πολιτισμό από τον 19ο αιώνα έως σήμερα που σε πολύ μεγάλο βαθμό μετέβαλαν τις παλιότερες στατικές και σε μεγάλο βαθμό ουσιοκρατικές θεωρήσεις των αντικειμένων προς συνολικότερες και δυναμικότερες προσεγγίσεις, ανοίγοντας και καινούργια πεδία μελέτης της υλικής ζωής.

- Κατανάλωση και καταναλωτικές πρακτικές στον ελλην-

νικό παραδοσιακό πολιτισμό (18ος - μέσα 20ού αιώνα). Βασικές όψεις της κατανάλωσης (διατροφή, ενδυμασία, καθημερινότητα και συμβολισμοί των διατροφικών αγαθών). Η σημασία της αυτοπαραγωγής για τις παραδοσιακές κοινότητες. Η έννοια και η σημασία της οικιακής οικονομίας.

- Σύγχρονες καταναλωτικές τάσεις: υπερκατανάλωση, επίδειξη και κοινωνικό κύρος μέσα από τις καταναλωτικές διαδικασίες. Η σημασία των επείσακτων τάσεων στη διατροφή και την ένδυση και η μίμηση ρόλων και προτύπων ζωής από το εξωτερικό, όπως αναπτύχθηκε κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

- Προσέγγιση και ανάλυση των όρων «αιφόρος ανάπτυξη» και «αιφορία», όροι που ταυτίζονται με την βελτίωση της ποιότητας της ανθρώπινης ζωής, μέσα στο πλαίσιο της λειτουργίας των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν τη ζωή.

- Ανάλυση της ισορροπίας των τριών πυλώνων της αιφορίας (περιβάλλον- κοινωνία-οικονομία) που υπήρχε στις παραδοσιακές κοινωνίες. Οικολογική λαογραφία.

- Η σημερινή άνιση ανάπτυξη των τριών πυλώνων της αιφορίας, αφού μόνον αυτός της οικονομίας φαίνεται να ενισχύεται κατά τις τελευταίες δεκαετίες, ενώ αντίθετα το περιβάλλον και η κοινωνία φαίνεται να υποχωρούν. Τρόποι δημιουργικής αξιοποίησης με βάση παραδείγματα από τον παραδοσιακό πολιτισμό σήμερα με δεδομένο το ότι η οικονομία προορίζεται για την κοινωνία και εξαρτάται από τη σχέση με το περιβάλλον.

- Εκπαιδευτικές εφαρμογές στην δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στο μάθημα θα συζητηθούν προτάσεις και σχέδια μετεξέλιξης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε εκπαίδευση για την αιφόρο ανάπτυξη. Επίσης, στο μάθημα θα συζητηθούν και σχετικά σχέδια διδασκαλίας.

3. Ψηφιακή Λαογραφία

Κοινό τόπο στις διεθνείς λαογραφικές σπουδές αποτελεί πια το γεγονός ότι η τεχνολογική εξέλιξη δεν συνιστά παράγοντα απομάκρυνσης του ανθρώπου από τις καταβολές του· αντίθετα, τόσο αυτή όσο και η ζώσα παράδοση, προσαρμόζονται ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες των ανθρώπων για έκφραση και επικοινωνία, όπως αυτές διαμορφώνονται στο εκάστοτε ιστορικό πλαίσιο. Ο λαϊκός πολιτισμός εξελίσσεται, προσαρμόζεται και ενσωματώνει τα νέα δεδομένα της κάθε εποχής. Το αντικείμενο της λαογραφίας εξακολουθεί να διευρύνεται, αναγνωρίζοντας πλέον τη συμβολή του διαδικτύου στη δημιουργία νέων μορφών λαϊκού πολιτισμού, αλλά και την αποτελεσματικότητά του στη διάσωση και διάδοση πολλών από τις παραδοσιακές μορφές του. Η σχέση τεχνολογίας και λαϊκού πολιτισμού δεν είναι επομένως ανταγωνιστική, αφού η τεχνολογία κάθε εποχής εμπεριέχεται στον λαϊκό της πολιτισμό. Η επιστήμη του λαϊκού πολιτισμού, η λαογραφία, όπως και άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες, έχει προ πολλού διαγνώσει τη σταδιακή διαδικασία της αποδοχής και ένταξης των τεχνολογικών επιτευγμάτων του ανθρώπου στον καθημερινό του βίο, αλλά και την αποτύπωση της συμπίεσης αυτής στις κάθε λογής σκέψεις, εκφράσεις και δημιουργήματα του λαϊκού ανθρώπου.

Ο ψηφιακός, εικονικός εν πρώτοις, κόσμος, αλλά και η ηλεκτρονική επικοινωνία ευρύτερα, οφείλει να προσεγγίζεται από τους σύγχρονους ερευνητές ως πεδίο πολιτισμού και όχι απλώς ως επαναστατική τεχνολογία. Αν και η αρχική προσέγγιση στα νέα τεχνολογικά δεδομένα υπήρξε μάλλον εργαλειακή, καθώς τα οφέλη τους ήταν ιδιαίτερα εμφανή, συγκρινόμενα με το παρελθόν (π.χ. ως προς την αποθήκευση και την ταξινόμηση του υλικού), γρήγορα διαφάνηκε και η επίδραση που το νέο, εικονικό, περιβάλλον επέφερε: όχι μόνο στη διαδικασία διάχυσης, μετάδοσης και επεξεργασίας φαινομένων του λαϊκού πολιτισμού, αλλά και στη δυνατότητα δημιουργίας νέων μορφών, οι οποίες ως μοναδικό βιότοπο δεν είχαν άλλον από εκείνον του ψηφιακού κόσμου. Στην περίπτωση της λαογραφίας, επιστήμης που ανέκαθεν μελετούσε το οικείο, η προσέγγιση αυτή οφείλει να λάβει υπόψη ότι το -σαφώς πολιτισμικό- υλικό που κυκλοφορεί στον εικονικό κόσμο αποτελεί και το ίδιο αντικείμενο ενδελεχούς εξέτασης και, μάλιστα, με όρους που εξετάζουν το υλικό αυτό *per se*, ακριβώς κάτω από τις συνθήκες μέσα στις οποίες διαμορφώνεται και εξελίσσεται.

Με ποιον τρόπο όμως προσεγγίζεται μεθοδολογικά το νέο περιβάλλον του διαδικτύου; Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, τα εργαλεία είναι κοινά, προσαρμοσμένα μόνο στις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε πεδίου. Έτσι για τη μελέτη διαδικτυακών κοινότητων εφαρμόζεται η «επιτόπια εθνογραφική έρευνα», η οποία αποδίδεται με τον όρο «ψηφιακή εθνογραφία», ενώ η μέθοδος προσέγγισης του λαογραφικού πραγματολογικού υλικού έχει ονομαστεί ψηφιακή λαογραφία (*e-folklore*). Η ψηφιακή λαογραφία είναι λοιπόν ο κλάδος της επιστήμης που αξιοποιεί μεν, -όχι πάντα υποχρεωτικά,- τα νέα δεδομένα των επικοινωνιακών τεχνολογιών για να προσεγγίσει το ερευνητικό της αντικείμενο, τα αντιμετωπίζει δε αυτά ως ένα ιδιαίτερο ερευνητικό πεδίο που δεν μπορεί να μελετηθεί έξω από τις «φυσικές» συνθήκες ύπαρξης και λειτουργίας του. Στο ερευνητικό της πεδίο εμπίπτουν διάφορα αντικείμενα, όπως τα ποικίλου περιεχομένου μηνύματα που κυκλοφορούν στο περιβάλλον του διαδικτύου, τα οποία έχουν αποτελέσει έναν ευέλικτο και προσφιλή τρόπο ανταλλαγής πληροφοριών από τους χρήστες. Σε αυτά μπορούν να εντάσσονται ευφυολογήματα, ανέκδοτα, παραινέσεις λόγιας και λαϊκής σοφίας, αστικοί θρύλοι, αλλά και τα ευρέως πλέον διαδεδομένα διαδικτυακά μιμίδια.

Στόχοι του μαθήματος είναι λοιπόν η γνωριμία με το σχετικά νέο αυτό κλάδο της επιστήμης του λαϊκού πολιτισμού, τη μεθοδολογική του προσέγγιση και την αποσαφήνιση των βασικών θεματικών του περιοχών.

4. Αστική Λαογραφία

Το μάθημα στοχεύει να εισαγάγει τους φοιτητές/τριες στον κλάδο της αστικής λαογραφίας. Συγκεκριμένα στο μάθημα αναπτύσσονται:

Θεωρητικά ζητήματα:

- α) Η λαογραφική έρευνα στον ελληνικό αστικό χώρο από την ίδρυση της επιστήμης από τον Νικόλαο Πολίτη μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1960.

- β) Η θεωρητική συγκρότηση του κλάδου της αστικής λαογραφίας, από τις αρχές της δεκαετίας του 1960,

με έμφαση στη θεωρητική συνεισφορά του Δημητρίου Λουκάτου, του Μιχαήλ Μερακλή και νεότερων λαογράφων από τη δεκαετία του 1970 μέχρι τις μέρες μας.

- γ) Ο κλάδος της αστικής λαογραφίας στην Ευρώπη και την Αμερική - βασικοί εκπρόσωποι και θεωρητικά ρεύματα.

- δ) Λακός πολιτισμός και αστικός χώρος: θεματικές και φαινόμενα προς έρευνα.

Ζητήματα μεθοδολογίας της λαογραφικής έρευνας στην πόλη: επιτόπια έρευνα σε συγκεκριμένους χώρους και ομάδες αλλά και πολυτοπική έρευνα σε διάφορα σημεία της πόλης ώστε να διερευνηθούν σε βάθος τα φαινόμενα.

Θεματικές λαογραφικής έρευνας-αντικείμενα: Με βάση τη διαίρεση της λαογραφίας σε κοινωνική συγκρότηση, ήθη και έθιμα και έντεχνο λαϊκό λόγο, η αστική λαογραφία εστιάζει:

- α) Σε κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες της πόλης, στην εργασία και τα επαγγέλματα στον αστικό χώρο, στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις στους δρόμους και τα κεντρικά σημεία των πόλεων (λαϊκή αγορά, πολυχώροι και εμπορικά κέντρα, κινηματογράφοι, καταστήματα και μαζική κατανάλωση, υπαίθρια θεάματα που εξελίσσονται στον δρόμο και τις πλατείες).

- β) Στις συνέχειες και τους μετασχηματισμούς των εθιμικών μορφών σήμερα στην πόλη. Επίσης, ενδιαφέρει ιδιαίτερα η δημιουργία νέων εθιμικών μορφών αλλά και οι επείσαστες επιδράσεις στη νεοελληνική εθιμολογία.

- γ) Σε μορφές προφορικού πολιτισμού που κατεξοχήν δημιουργούνται σήμερα στο αστικό περιβάλλον και διαδίδονται με τη βοήθεια των ΜΜΕ και κυρίως του διαδικτύου. Χαρακτηριστικά δείγματα αποτελούν οι αστικοί θρύλοι, οι διαδόσεις και οι καθημερινοί κοινωνικοί σχολιασμοί, οι παροιμίες και οι αντι-παροιμίες όπως εμφανίζονται στις καθημερινές δραστηριότητες των ανθρώπων της πόλης. Επιπρόσθετα, ενδιαφέρον παρουσιάζουν για την αστική λαογραφία η αναδημιουργία ειδών του έντεχνου λαϊκού λόγου (παραμύθι, παραδόσεις, ευχές και κατάρες) σήμερα στην πόλη σε άλλες μορφές, που γνωρίζουν πλατιά διάδοση, αλλά και οι αφηγήσεις ζωής των κατοίκων των πόλεων, από τις οποίες μπορούμε να λάβουμε σημαντικές πληροφορίες για την ιστορική διαδρομή ομάδων ανθρώπων και τη διαμόρφωση περιοχών μέσα στον αστικό ιστό.

5. Λαϊκός πολιτισμός και διατροφή: Καθημερινότητα, τελετουργικές και εθιμικές χρήσεις

Βασική στόχευση του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε ένα βασικό κλάδο του υλικού πολιτισμού, εκείνον των τροφών και της διατροφής. Βασικές θεματικές του μαθήματος:

- Η έρευνα των τροφών και της παραδοσιακής διατροφής στα πλαίσια της ελληνικής Λαογραφίας.

- Διεπιστημονικές και πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις του κοινωνικού φαινομένου της διατροφής (Λαογραφία, Ανθρωπολογία της διατροφής, Κοινωνιολογία της διατροφής, Διατροφολογία, Οικιακή Οικονομία).

- Οι τροφές στην ελληνική παραδοσιακή κοινωνία (Φυτικές τροφές, ζωικές τροφές και σύνθετες τροφές). Κατηγορίες και διατροφικές χρήσεις.

- Τελετουργία, εθιμολογία και τροφές. Η παρουσία των τροφών στον κύκλο του χρόνου και στον κύκλο της ζωής. Διαβατήριες τελετουργίες και συμβολοποίηση τροφών. Οικιακός χώρος και συμβολική χρήση διατροφικών αγαθών. Λαϊκές αντιλήψεις για τις τροφές (θεραπευτικές και μαγικές χρήσεις). Διαιτητικές απαγορεύσεις σε θρησκευτικές περιόδους. Η αφθονία και στέρηση των αγαθών ως δείκτες κοινωνικού κύρους στη κοινότητα.

- Κοινωνική και οικονομική ζωή και τροφές στον Νεότερο Ελληνισμό (19ος - 20ός αιώνας). Εμπορικά δίκτυα και μετακινήσεις εμπορών τροφών από την περιφέρεια στη Αθήνα και τις άλλες μεγάλες πόλεις. Καταστήματα τροφίμων (ταβέρνες, μπακάλικα και οι μετασχηματισμοί τους σε σούπερ μάρκετ). Υπαίθριες αγορές (παζάρι, λαϊκή αγορά) και οι σύγχρονες μετεξελίξεις τους.

- Σύγχρονες τάσεις στη διατροφή στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες (ταχυφαγεία, πρόχειρο φαγητό, έθνικ κουζίνα και εστιατόρια, «παραδοσιακή» διατροφή και «παραδοσιακά» προϊόντα, προϊόντα ΠΟΠ (Προστατευόμενα Ονομασία Προέλευσης) και ΠΓΕ (με Προστασία Γεωγραφικής Ένδειξης). Τροφές και διατροφή στο Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας - και στους αντιπροσωπευτικούς καταλόγους της UNESCO.

Μεταπτυχιακή Εργασία

Προτείνονται θέματα Διπλωματικών Εργασιών από τους διδάσκοντες με ευθύνη των συντονιστών των μαθημάτων στην αρχή του Γ' εξαμήνου σπουδών. Η επιλογή θέματος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές γίνεται μετά από υποβολή δηλώσεων προτίμησης και ακολούθως επικυρώνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, η οποία καθορίζει και τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας. Η διεξαγωγή της εργασίας πραγματοποιείται στους ερευνητικούς-εργαστηριακούς χώρους των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος Φιλολογίας και των άλλων τμημάτων που συμμετέχουν στο Δ.Π.Μ.Σ. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει την υποχρέωση διεξαγωγής και συγγραφής ξεχωριστής διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 7

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.1 Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του Δ.Π.Μ.Σ. δύναται να πραγματοποιείται κατά ποσοστό 100% με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης βάσει του ν. 4957/2022 και βάσει της υπ'αρ. 18137/Ζ1/16.2.2023 (Β' 1079) κοινής υπουργικής απόφασης. Στο Δ.Π.Μ.Σ. συμμετέχει το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου που ούτως ή άλλως δικαιούται βάσει του ν. 4957/2022 100% εξ αποστάσεως διδασκαλία λόγω του πολυνησιωτικού του χαρακτήρα. Στην αρχική πράξη ίδρυσης το Δ.Π.Μ.Σ., λόγω της συμμετοχής του Πανεπιστημίου του Αιγαίου, είχε ένα ποσοστό 35% διδασκαλίας μαθημάτων εξ αποστάσεως. Εξάλλου, στο Δ.Π.Μ.Σ. μετέχει και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση βοηθά και στη συμμετοχή των συναδέλφων εκείνων που έχουν ως μόνιμο τόπο κατοικίας τους την Κομοτηνή, όπου εδρεύει το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας. Στο ίδιο πλαίσιο εξάλλου εντάσσονται και οι συ-

νάδελφοι του Πανεπιστημίου του Αιγαίου που έχουν ως έδρα τους τη Ρόδο. Η οργάνωση μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αφορά σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από τη φύση τους δύναται να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και δεν περιέχουν πρακτική, εργαστηριακή ή κλινική εξάσκηση των φοιτητών/τριών, που για τη διεξαγωγή τους απαιτείται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών με φυσική παρουσία. Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Ε.Κ.Π.Α.

7.2 Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Δ.Π.Μ.Σ.

Το Ε.Κ.Π.Α. τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Σε αυτή την περίπτωση, η ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι καθοριστικής σημασίας για την πρόσβαση των φοιτητών αυτών στη διδασκαλία και στην μάθηση. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993.

Άρθρο 8 ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διарθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. ή/και στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Ένας/Μία μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 75% των ωρών του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση που το ποσοστό αδικαιολόγητων απουσιών του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας ξεπερνά το

25% στο σύνολο των μαθημάτων, ο/η φοιτητής/ήτρια αποτυγχάνει στο συγκεκριμένο μάθημα. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από την Ε.Π.Σ.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/-ριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με γραπτές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών στο τέλος ή καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10 (συμπεριλαμβανομένων και μισών βαθμών: 5,5, 6,5, κ.λπ.). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος.

8.5 Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.6 Η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Ε.Π.Σ. και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβασμό βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Σε περίπτωση επανάληψης παρακολούθησης μαθήματος στο οποίο έχει εξεταστεί ανεπιτυχώς, ο/η φοιτητής/ήτρια υποχρεούται να καταβάλει τα επιπλέον δίδακτρα που αναλογούν. Ωστόσο η εργασία ή άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

8.9 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει επιλογηώσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Ε.Π.Σ.

8.10 Αν ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.11 Τα γραπτά ή τα ηλεκτρονικά κείμενα των εξετάσεων των φοιτητών φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Ε.Π.Σ. συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.12 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μά-

θημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = (\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος k

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος k

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών από τα προσφερόμενα μαθήματα του Δ.Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS.

Άρθρο 9

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Μ.Δ.Ε.) γίνεται μετά την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και την επιτυχή εξέταση σε αυτά. Επιπλέον ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να έχει τακτοποιήσει όλες τις οικονομικές του/της υποχρεώσεις πριν από την ανάθεση της Μ.Δ.Ε.

9.2 Η Μ.Δ.Ε. πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. Η εργασία θα πρέπει να ανταποκρίνεται στους όρους του Κανονισμού Δεοντολογίας της έρευνας του Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και Πολιτιστική Διαχείριση» και να διαθέτει τις τεχνικές προδιαγραφές που περιγράφονται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. Η παρασιώπηση βιβλιογραφικών ή άλλων πηγών, όπως και οποιαδήποτε μορφή λογοκλοπής σε κάθε εργασία, συμπεριλαμβανομένης της διπλωματικής, συνεπάγεται απόρριψη.

9.3 Η Ε.Π.Σ., ύστερα από αίτηση του υποψηφίου/της υποψηφίας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της Μ.Δ.Ε., ο/η προτεινόμενος/-η επιβλέπων/-ουσα, και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης Μ.Δ.Ε., ορίζει τον επιβλέποντα/-ουσα αυτής και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/-ουσα.

9.4 Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή η αγγλική

και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος. Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

Η εργασία πρέπει να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ.

Τεχνικά χαρακτηριστικά της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας:

Χρώμα εξωφύλλου: Ανοιχτό πράσινο

Μέγεθος Σελίδας: Α4

Διάστιχο: 1½

Γραμματοσειρά: Times New Roman (σε περίπτωση που η εργασία περιλαμβάνει παραθέματα με ειδικά σύμβολα και/ή υπεστιγμένα γράμματα, ως γραμματοσειρά ορίζεται η IFAO Grec Unicode).

Μέγεθος Γραμματοσειράς: 12 στιγμές (υποσημειώσεις: 10 στιγμές).

Έκταση: ενδεικτικά 50-100 σελίδες ή 15.000-35.000 λέξεις. Στα όρια αυτά συμπεριλαμβάνονται οι υποσημειώσεις, αλλά εξαιρούνται η βιβλιογραφία, οι βραχυγραφίες και τα τυχόν παραρτήματα (π.χ. σώματα δεδομένων, κείμενα, εικονογράφηση κ.λπ.).

9.5 Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η βαθμολογία κατατίθεται στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. το αργότερο σε τέσσερις (4) εβδομάδες από την κατάθεση της εργασίας.

9.6 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

9.7 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ», σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α.

9.8 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/

της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

Άρθρο 10
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>). Προς τούτο μεριμνά η Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές/-ήτριες με Αναπηρία (ΦμεΑ) του Ε.Κ.Π.Α., αποστολή της οποίας είναι η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών/-ριών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης. Μερικές από τις βασικές ανάγκες ή απαιτήσεις των ΦμεΑ είναι: η πρόσβαση στη διαπροσωπική επικοινωνία με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτιριακές εγκαταστάσεις, η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο και ηλεκτρονικό), η πρόσβαση στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας, η πρόσβαση στη συγγραφή σημειώσεων, εργασιών και στις γραπτές εξετάσεις, η πρόσβαση στις πληροφορίες, το περιεχόμενο του διαδικτύου και τις εφαρμογές πληροφορικής.

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του Ε.Κ.Π.Α. παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Δ.Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Δ.Π.Μ.Σ. κ.ά.

10.5 Η Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας, μετά την εισήγηση της Ε.Π.Σ., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- Υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα Κανονισμό,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Δ.Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Δ.Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS + ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Α' εξάμηνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κάνουν αίτηση προς την Ε.Π.Σ. και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

Το Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν να το παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+, σύμφωνα με τις συναφείς συνεργασίες.

10.8 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να κάνουν πρακτική άσκηση μέσω του προγράμματος Erasmus +, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

10.9 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύνανται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.10 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.11 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται (έντυπη ή ηλεκτρονική) αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 16) συμπληρώνοντας ανωνύμως το ερωτηματολόγιο αξιολόγησής του/της. Η διαδικασία γίνεται μεταξύ της 8ης και της 10ης εβδομάδας διδασκαλίας.

10.12 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.13 Για τη συμμετοχή τους στο Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και Πολιτιστική Διαχείριση» οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των επτακοσίων πενήντα (750) ευρώ ανά εξάμηνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/-ριών από το αρμόδιο όργανο του Δ.Π.Μ.Σ., πριν από την έναρξη των μαθημάτων, σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τις διατάξεις του ισχύοντος Κανονισμού του. Η καταβολή των τελών φοίτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά για όλους/-ες τους/τις φοιτητές/-ήτριες που υποβάλλουν αίτηση απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης, σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. (βλ. σχετικά άρθρο 11 κατωτέρω). Τα τέλη φοίτησης υπολογίζονται σύμφωνα με τον ετήσιο προϋπολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ., με κριτήριο την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του.

10.14 Οι φοιτητές/-ήτριες του Τμήματος οφείλουν να αναφέρουν τη συναφή ιδιότητά τους στις δημοσιεύσεις

που πραγματοποιούν επί του αντικειμένου της έρευνάς τους στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ.

10.15 Οι φοιτητές/-ήτριες μπορούν να απευθύνονται στον/στην Ακαδημαϊκό/ή Σύμβουλο για οποιοδήποτε ζήτημα αφορά τις σπουδές τους.

10.16 Οι φοιτητές/-ήτριες μπορούν να εκφράζουν τυχόν παράπονά τους στον/στην Ακαδημαϊκό/ή Σύμβουλο ή/και στον Διευθυντή/τρια του Δ.Π.Μ.Σ.

10.17 Οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-ήτριες έχουν την υποχρέωση να αναγνωρίσουν ενυπόγραφα ότι αποδέχονται τον κανονισμό του Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 11

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Δ.Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Δ.Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριών που εισάγονται στο Δ.Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Δ.Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Δ.Π.Μ.Σ.

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.3 του παρόντος κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Δ.Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

Άρθρο 12

ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Δ.Π.Μ.Σ.

12.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια της του Τμήματος Φιλολογίας, καθώς και πρόσθετοι χώροι αιθουσών, γραφείων, εργαστηρίων και της Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής.

12.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Φι-

λολογίας, από διοικητικό υπάλληλο που απασχολείται πέραν του ωραρίου εργασίας του/της στην Γραμματεία και αμείβεται γι' αυτό από τα έσοδα του Δ.Π.Μ.Σ., ή από άλλο κατάλληλο άτομο εκτός Γραμματείας, αλλά σε συνεργασία με την Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας.

12.3 Η χρηματοδότηση του Δ.Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

α) Τέλη φοίτησης,

β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

γ) κληροδοτήματα,

δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,

ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.),

στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων,

ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

12.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ.

12.5 Η διαχείριση των πόρων των Δ.Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

12.6 Οι πόροι των Δ.Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) Ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Δ.Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Δ.Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Δ.Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 13

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

ΣΤΟ Δ.Π.Μ.Σ.

13.1 Το διδακτικό έργο του Δ.Π.Μ.Σ. «Λαογραφία και Πολιτιστική Διαχείριση» ανατίθεται στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Δ.Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης.

β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,
δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,
ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ.

13.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Δ.Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Ε.Π.Σ., καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Δ.Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

13.3 Η Ε.Π.Σ. δύναται να αιτηθεί στις Συνελεύσεις των συνεργαζόμενων Τμημάτων την ανάθεση επικουρικού διδακτικού έργου στους υποψήφιους διδάκτορές τους, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Δ.Π.Μ.Σ.

13.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Ε.Π.Σ. για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,
β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

13.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Ε.Π.Σ. η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

13.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Δ.Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως από την Ε.Π.Σ.

13.7 Η ανάθεση διδακτικού έργου του Δ.Π.Μ.Σ. σε προσκεκλημένο/-η διδάσκοντα/-ουσα πραγματοποιείται με απόφαση της Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ. Υποχρέωση του/της προσκεκλημένου/-ης διδάσκοντα/-ουσας είναι να τηρεί το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας, όπως αυτό έχει καθοριστεί από την Ε.Π.Σ., και να ακολουθεί τους όρους εξέτασης και αξιολόγησης, όπως αυτοί περιγράφονται στον παρόντα Κανονισμό.

Άρθρο 14

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

14.1 Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Ε.Π.Σ. διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δ.Μ.Σ.

14.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/ή φοιτητής/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/της ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/της στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

14.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

14.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος. Στο Δ.Μ.Σ. αναφέρονται όλα τα συνεργαζόμενα τμήματα και ιδρύματα.

14.5 Στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ».

Άρθρο 15

ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

15.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών και σε χώρο του Τμήματος Φιλολογίας, παρουσία του/της Διευθυντή/ντριας του Δ.Π.Μ.Σ., του/της Προέδρου του Τμήματος, του/της Κοσμήτορα της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

15.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

15.3 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. όπως και το κείμενο της καθομολόγησης ορίζονται στον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. Το κείμενο της καθομολόγησης έχει ως εξής:

«Τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Τίτλου Σπουδῶν περὶ τὴν Λαογραφίαν καὶ τὴν πολιτιστικὴν διαχείρισιν τοῦ Τμήματος Φιλολογίας ἀξιωθεῖς/εἷσα/έντες, ὄρκον πρὸ τοῦ/τῆς Πρυτάνεως, τοῦ/τῆς Κοσμήτορος καὶ τοῦ/τῆς Προέδρου τοῦ Τμήματος Φιλολογίας ὁμνῶ/ομεν καὶ πίστιν καθομολογῶ/οὔμεν τήνδε.

Τῆς μὲν ἐπιστήμης ὡς οἶόν τε μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ἐπιμελήσεσθαι κάπὶ τὸ τελειότερον αὐτὴν προαγαγεῖν πειράσεσθαι, πᾶν δὲ ποιήσῃ προθύμως ὅ,τι ἂν μέλλῃ ἐς εὐσέβειαν οἴσῃ καὶ κόσμον ἡθῶν καὶ σεμνότητα τρόπων, μὴδ' ἐθελήσῃ τάναντία ὧν αὐτὸς/ἡ/οὶ γινώσκω/ομεν διδάσκειν μὴδὲ καπηλεύειν τὴν ἐπιστήμην.

Ταύτην τὴν ἐπαγγελίαν ἐπιτελοῦντι/ούση/οὔσιν, εἴη μοι/ἡμῖν τὸν Θεὸν ἄρωγόν κτήσασθαι ἐν τῷ βίῳ».

Για ὅσους δεν επιθυμοῦν να δώσουν ὄρκο θρησκευτικοῦ τύπου επιτρέπεται ἀπλὴ ἐπίκληση τῆς τιμῆς καὶ συνείδησής τους ως εξής:

«Τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Τίτλου Σπουδῶν περὶ τὴν Λαογραφίαν καὶ τὴν πολιτιστικὴν διαχείρισιν τοῦ Τμήματος Φιλολογίας ἀξιωθεῖς/εἷσα/έντες, παρέχω/ομεν κατὰ τὴν ἐμὴν/ἡμετέραν συνείδησιν πρὸ τοῦ/τῆς Πρυτάνεως, τοῦ/τῆς Κοσμήτορος καὶ τοῦ/τῆς Προέδρου τοῦ Τμήματος Φιλολογίας διαβεβαίωσιν τήνδε.

Τῆς μὲν ἐπιστήμης ὡς οἶόν τε μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ἐπιμελήσεσθαι κάπὶ τὸ τελειότερον αὐτὴν προαγαγεῖν πειράσεσθαι, πᾶν δὲ ποιήσῃ προθύμως ὅ,τι ἂν μέλλῃ ἐς εὐσέβειαν οἴσῃ καὶ κόσμον ἡθῶν καὶ σεμνότητα τρόπων, μὴδ' ἐθελήσῃ τάναντία ὧν αὐτὸς/ἡ/οὶ γινώσκω/ομεν διδάσκειν μὴδὲ καπηλεύειν τὴν ἐπιστήμην».

Ο τίτλος υπογράφεται ἀπὸ τον/την Πρύτανη, τον/την Διευθυντή/τρια του Δ.Π.Μ.Σ. καὶ τον/τη Γραμματέα του Τμήματος Φιλολογίας καὶ ἐκδίδεται στὴν ἐλληνικὴ γλώσσα.

15.4 Οἱ μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που ἔχουν ολοκληρώσει ἐπιτυχῶς τὸ Δ.Π.Μ.Σ., σε ἐξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ἢ ἐργασία στο ἐξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μποροῦν νὰ αἰτηθοῦν στὴ Γραμματεία του Τμήματος ἐξαίρεση ἀπὸ τὴν υποχρέωση καθομολόγησης. Ἡ ἐξαίρεση ἀπὸ τὴν υποχρέωση καθομολόγησης ἐγκρίνεται ἀπὸ τον/την Πρόεδρο του Τμήματος καὶ τον/την Ἀντιπρύτανη Ἀκαδημαϊκῶν, Διεθνῶν Σχέσεων καὶ Εξωστρέφειας.

Ἄρθρο 16

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Δ.Π.Μ.Σ.

16.1 Αξιολόγηση ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Ἀρχὴ Ἀνώτατης Ἐκπαίδευσης

Τὸ Δ.Π.Μ.Σ. ἀξιολογεῖται στὸ πλαίσιο τῆς περιοδικῆς ἀξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Ἀρχὴ Ἀνώτατης Ἐκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στὸ πλαίσιο αὐτὸ ἀξιολογεῖται ἡ συνολικὴ ἀποτίμηση τοῦ ἐργου που ἐπιτελέστηκε ἀπὸ κάθε Π.Μ.Σ., ὁ βαθμὸς ἐκπλήρωσης των στόχων που εἶχαν τεθεῖ κατὰ τὴν ἰδρυσὴ του, ἡ βιωσιμότητά του, ἡ ἀπορρόφηση των ἀποφοίτων στὴν ἀγορὰ ἐργασίας, ὁ βαθμὸς συμβολῆς του στὴν ἐρευνα, ἡ ἐσωτερικὴ ἀξιολόγησή του ἀπὸ τους/τις μεταπτυχιακοὺς/ές φοιτητές/τριες, ἡ σκοπιμότητα παράτασης τῆς λειτουργίας του, καθὼς καὶ λοιπὰ στοιχεῖα σχετικὰ με τὴν ποιότητα τοῦ ἐργου που παράγεται καὶ τὴ

συμβολὴ του στὴν ἐθνικὴ στρατηγικὴ γιὰ τὴν ἀνώτατη ἐκπαίδευση.

Ἀν τὸ Δ.Π.Μ.Σ. κατὰ τὸ στάδιο τῆς ἀξιολόγησής του κριθεῖ ὅτι δεν πληροῖ τις προϋποθέσεις συνέχισης τῆς λειτουργίας του, λειτουργεῖ μέχρι τὴν ἀποφοίτηση των ἡδὴ ἐγγεγραμμένων μεταπτυχιακῶν φοιτητῶν/τριῶν, σύμφωνα με τὴν ἀπόφαση ἰδρυσης καὶ τον κανονισμό μεταπτυχιακῶν καὶ διδακτορικῶν προγραμμάτων σπουδῶν.

16.2 Εσωτερικὴ ἀξιολόγηση

Ἡ ἐσωτερικὴ ἀξιολόγηση των Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιεῖται σε ἐτήσια βάση ἀπὸ τὴ Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) τοῦ Ἰδρύματος. Στὴ διαδικασία τῆς ἐσωτερικῆς ἀξιολόγησης συμμετέχουν ὅλοι οἱ ἐμπλεκόμενοι στὴν υλοποίηση των ἐνεργειῶν καὶ των δράσεων τοῦ Δ.Π.Μ.Σ. καὶ πιο συγκεκριμένα, οἱ μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες, τὰ μέλη του διδακτικοῦ προσωπικοῦ, τὸ προσωπικὸ διοικητικῆς καὶ τεχνικῆς υποστήριξης καὶ τὰ μέλη τῆς Επιτροπῆς Προγράμματος Σπουδῶν τοῦ Δ.Π.Μ.Σ.

Ἡ διαδικασία ἐσωτερικῆς ἀξιολόγησης πραγματοποιεῖται σύμφωνα με τὴν ἰσχύουσα νομοθεσία, τὸ Εσωτερικὸ Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας τοῦ Ἰδρύματος, τις οδηγίες καὶ τὰ πρότυπα τῆς ΕΘ.Α.Α.Ε.

Ἡ ἐσωτερικὴ ἀξιολόγηση των Δ.Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει τὴν ἀποτίμηση τοῦ διδακτικοῦ ἐργου, καθὼς καὶ ὅλων των ἀκαδημαϊκῶν λειτουργιῶν καὶ δράσεων του.

Αναλυτικότερα ἀξιολογοῦνται:

α) Τὸ περιεχόμενο τοῦ Προγράμματος Σπουδῶν σύμφωνα με τὴν πιο πρόσφατη ἐρευνα στὸ συγκεκριμένο

γνωστικό αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ., έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ο σύγχρονος χαρακτήρας του Δ.Π.Μ.Σ.,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του Δ.Π.Μ.Σ.

Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και η κοινοποίησή τους είναι απαραίτητες και αποβλέπουν στη βιωσιμότητα του Προγράμματος, το υψηλό επίπεδο σπουδών, τη βελτίωση των παροχών του και την αποδοτικότητα των διδασκόντων του.

Συγκεκριμένα, μεταξύ 8ης και 10ης εβδομάδας της εκπαιδευτικής διαδικασίας κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται έντυπη ή ηλεκτρονική αξιολόγηση των σεμιναρίων και των διδασκόντων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τις αρχές της ΕΘ.Α.Α.Ε. και με όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ.

Τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης αποτυπώνονται σε ειδικό πρακτικό που συντάσσεται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π., στο οποίο περιγράφονται αναλυτικά τα ευρήματα της αξιολόγησης, οι προτεινόμενες βελτιωτικές ενέργειες, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους, οι εμπλεκόμενοι σε αυτές και οι απαιτούμενοι πόροι.

Η διαδικασία αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της εσωτερικής αξιολόγησης αποβλέπει στη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και των παροχών του προγράμματος, τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της επάρκειας των πόρων και των υποδομών που απαιτούνται για την υλοποίησή του, και την ανατροφοδότηση των

διδασκόντων ώστε να βελτιώσουν τη διδακτική τους προσέγγιση.

Οι ετήσιες εσωτερικές εκθέσεις αξιολόγησης, οι δείκτες παρακολούθησης και οι σχετικοί πίνακες προβλέπεται να δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ., ώστε να διευκολύνεται η διαδικασία πληροφόρησης. Επιπροσθέτως όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση του Δ.Π.Μ.Σ. θα ενημερώνονται, μέσω ειδικού κειμένου που θα στέλνεται στους λογαριασμούς του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου, για τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης, τις αλλαγές που επήλθαν στο Δ.Π.Μ.Σ. ως αποτέλεσμα των συμπερασμάτων και των ενεργειών βελτίωσης που υιοθετήθηκαν και για την ετήσια στοχοθεσία του νέου έτους.

Άρθρο 17

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Δ.Π.Μ.Σ.

Το Δ.Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2031-2032, εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 18

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. ή στον παρόντα Κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Δ.Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

* 0 2 0 1 7 3 9 1 9 0 3 2 4 0 0 2 4 *